

किसानहरूको सबैभन्दा ठुलो बायोग्यास सञ्जालमा स्वागत छ!

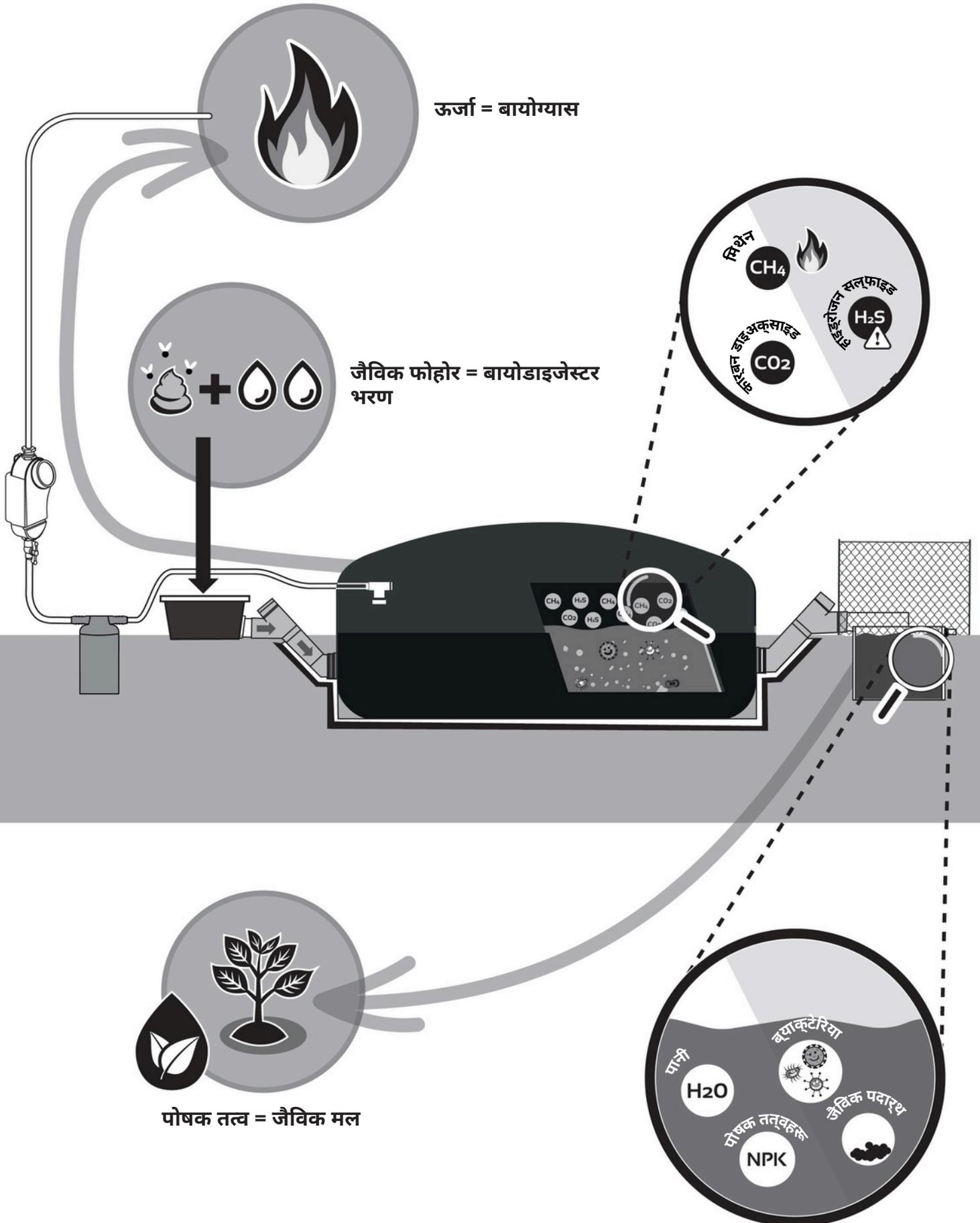
दोस्रो
संस्करण

पुनर्जन्नात्मक
खेतीसम्बन्धी उपयोगी
सुझावहरू समावेश
गरिएको छ

आफ्नो बायोडाइजेस्टरबाट अधिकतम फाइदा लिनुहोस्!
बायोडाइजेस्टर!

प्रयोगकर्ता पुस्तिका

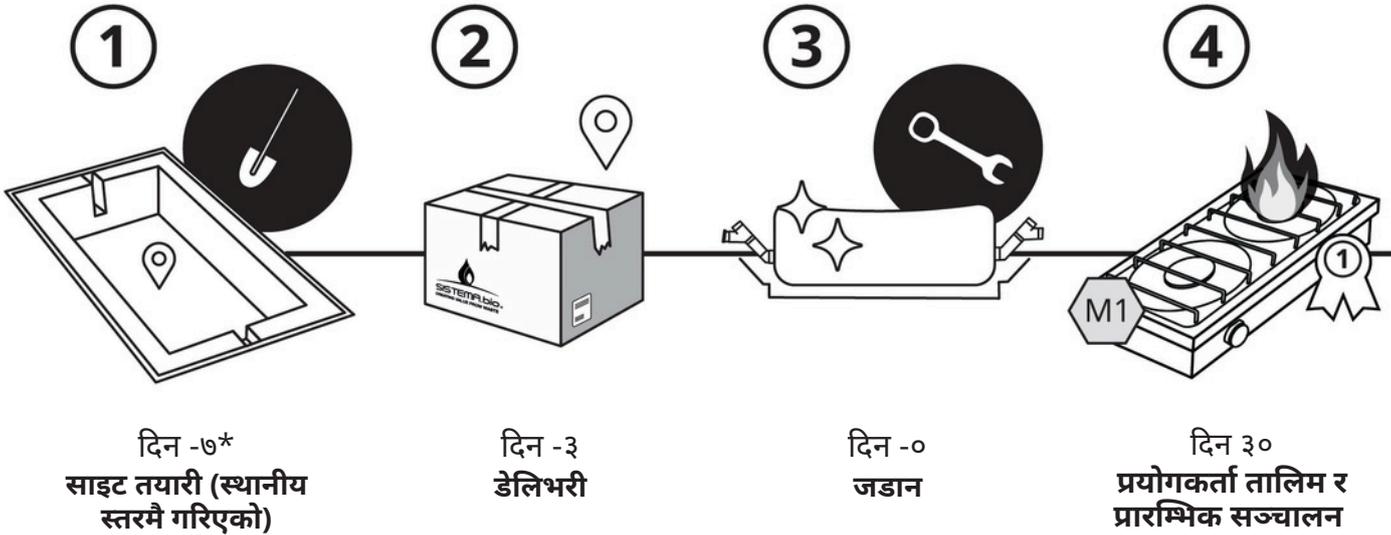
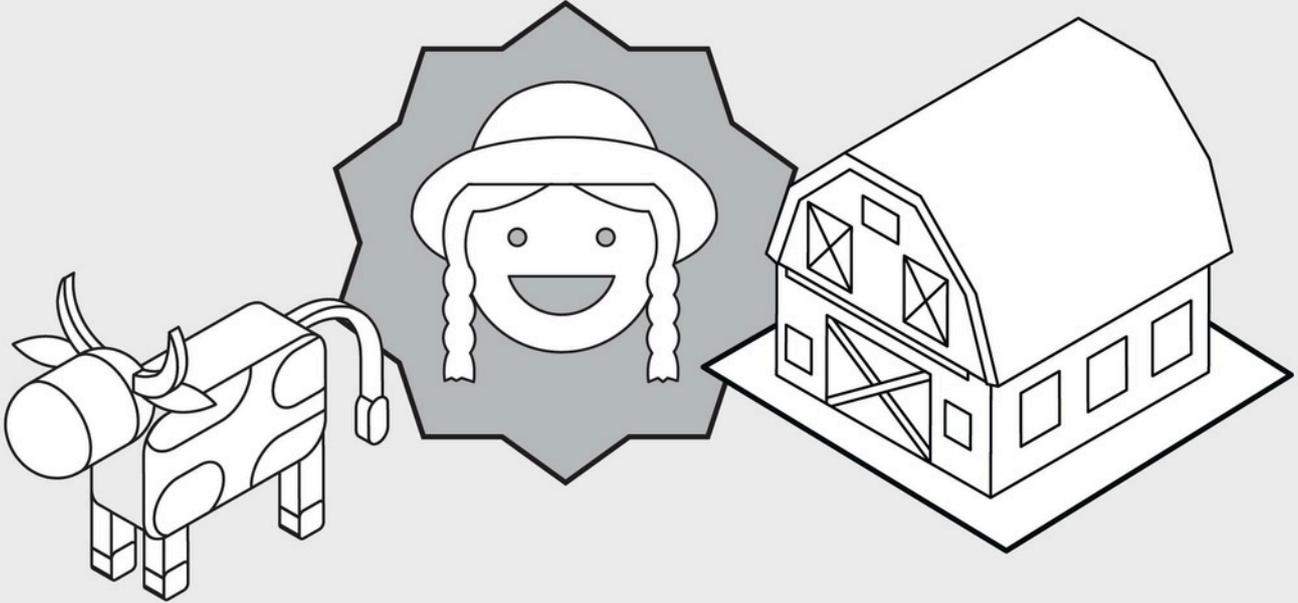
आफ्नो बायोडाइजेस्टरलाई बुझ्नुहोस्

- २ Sistema.bio सँग तपाईंको यात्रा
- ४ चिन्ह र प्रतीकहरूको विवरण
- ५ यो पुस्तिका कसरी प्रयोग गर्ने
- ६ जडान गरिएको बायोडाइजेस्टर
- ७ बायोडाइजेस्टर कम्पोनेन्ट्सका कामहरू
- ९ सुरक्षा
- ९ बायोडाइजेस्टर
- १० जैविक मल
- ११ बायोग्यास
- १३ बायोडाइजेस्टर स्टार्टअप
- १७ तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने
- १७ डाइजेस्टरको हेरचाह गर्नुहोस्
- २० बायोडाइजेस्टरको उत्पादकत्व
- २१ बायोग्यासको प्रयोग
- २४ जैविक मलको प्रयोग
- २६ जैविक मल तथा पुनर्जननात्मक खेती
- २८ बायोडाइजेस्टरको अधिकतम फाइदाहरू लिनुहोस्
- ३० स्पेयर पार्ट्स
- ३१ बायोडाइजेस्टरका विशिष्टताहरू
- ३२ मर्मतसम्भार र सुरक्षा योजना
- ३४ आधारभूत समस्या समाधान
- ४० डिस्पोजल
- ४० ध्यानमा राख्नु पर्ने विवरणहरू
- ४१ नोटहरू
- ४२ अनुगमन र सेवा भ्रमण तालिका
- ४४ वारेन्टी
- ४५ Sistema.bio सँग तपाईंको सन्तुष्टि
- ४५ गुनासो कसरी रिपोर्ट गर्ने
- ४६ किसानका लागि आपतकालीन प्रतिक्रिया योजना
- ४९ ग्राहक सेवा
- ४९ स्थानीय Sistema.bio ग्राहक सेवा

Sistema.bio सँग तपाईंको यात्रा

तपाईं Sistema.bio बायोडाइजेस्टरको यात्रामा सामेल हुँदै हुनुहुन्छ!

अनुगमन

अनुगमन भ्रमणहरू

*सबै मितिहरू अनुमानित र जानकारीमूलक छन्।
**वारेन्टी नीति अनुसार भुक्तानी हुन सक्छ।

तपाईंको ग्राहक यात्राका फाइदाहरू के के हुन्?

ग्यास लाइन र उपकरणहरूको लागि १ वर्षको वारेन्टी, र बायोडाइजेस्टरको कालो मेम्ब्रेनको लागि १० वर्षको वारेन्टी!

जडान, प्रयोगकर्ता तालिम तथा जडान पछिको अनुगमन समेट्ने गरी कम्तीमा ३ वटा प्रत्यक्ष भ्रमण।

आवश्यक पर्दा सिस्टमको मर्मत र तपाईंका जिज्ञासा समाधान गर्न जडानपछिको सेवा उपलब्ध छ।

5

दिन ९०
स्वीकार्यता टेलिफोन
सम्पर्क तथा
आवश्यक परेमा
भ्रमण

6

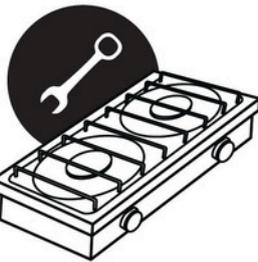

दिन १८०
प्रभाव मूल्याङ्कन र तालिम

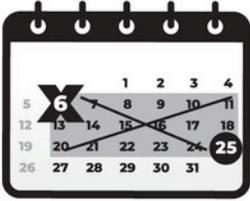
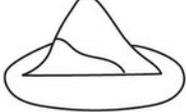
7

वर्ष ५
सक्रिय स्थापना
समायोजन**

आवश्यक पर्दा
सधैंभरि
सेवा भ्रमण**

सामान्य चिन्हहरू	
	नगर्नुहोस्
	गर्नु होस्
	फ्रिक्वेन्सी
	काउन्टरवेट
	माटो
	असन्तुष्ट ग्राहक
	अनुकूल/ प्रतिकूल वातावरणीय प्रभावहरू
	पुनः प्रयोग/ रिसाइकल

सुरक्षा चिन्हहरू	
	बायोग्यास चुहावट
	आगलागीको जोखिम
	सावधानी
	घातक

प्रयोगकर्ताको लागि

यदि तपाईंले आफ्नो बायोग्यास सिस्टम प्रयोग गर्दा कुनै समस्याको सामना गर्नुभयो भने, यस पुस्तिकाको पृष्ठ ३४-३९ मा समस्या निवारणका चरणहरू हेर्नुहोस्। यदि समस्या समाधान भएन भने, मद्दतका लागि ग्राहक सेवामा सम्पर्क गर्न नहिचकिचाउनुहोस्।

युट्युब सूचीबाट युट्युब भिडियो र रेफरेन्स नम्बर।

प्राविधिकको लागि

विशेष भ्रमणका क्रममा समेट्नुपर्ने पृष्ठहरूका लागि तल पृष्ठमा दिइएका सहायक नोटहरू पालना गर्नुहोस्।

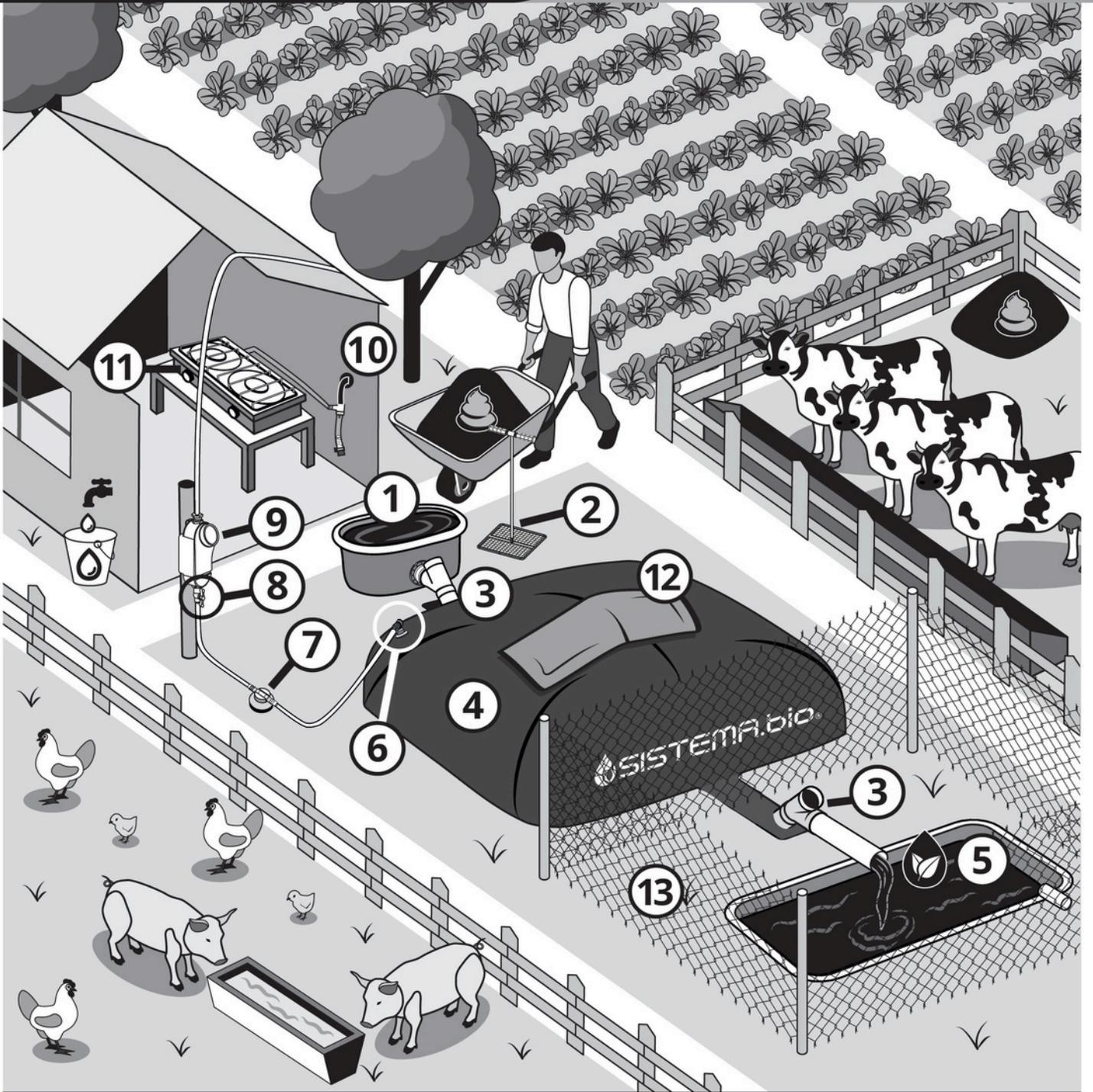
कलमले पृष्ठ २०, ४०, ४१, ४२, ४३ र अन्य सान्दर्भिक पृष्ठहरूमा गोली घेरा लगाउनुहोस्/हाइलाइट गर्नुहोस् र उपयुक्त विवरणहरू भर्नुहोस्।

यस पुस्तिकामा समावेश गरिएका मुख्य प्लेलिस्ट सहित सबै भिडियोहरू हेर्नका लागि यो QR कोड स्क्यान गर्नुहोस्। पुस्तिकाभरि तपाईंलाई आवश्यक पर्ने प्लेलिस्टहरू पनि व्यवस्थित रूपमा भेट्नुहुनेछ।

जडान गरिएको बायोडाइजेस्टर

SISTEMA.bio

आफ्नो बायोग्यास सिस्टमका पार्ट्सहरूबारे जान्नुहोस्।

१. इनलेट ट्याङ्की
२. गोबर मिक्सर
३. इनलेट र आउटलेट रिपेक्टर पाइपिङ
४. बायोडाइजेस्टर
५. जैविक मल ट्याङ्की

६. बायोग्यास आउटलेट
७. प्रेसर रिलिफ भल्व
८. आइसोलेसन भल्व
९. बायोग्यास फिल्टर
१०. वाटर ट्याप

११. बायोस्टोभ
१२. काउन्टरवेट
१३. जैविक मल ट्याङ्की सुरक्षा

नोट: परियोजनाको क्षेत्र र स्थानीय सन्दर्भमा निर्भर गर्दै पार्ट्सहरू फरक हुन सक्छन्।

बायोडाइजेस्टर कम्पोनेन्ट्सका कामहरू

1

इनलेट ट्याङ्की: लामो समयसम्म टिक्ने ट्याङ्कीमा गोबर र पानी मिक्सरको मद्दतले घोलेर तयार गरिन्छ। यसले तपाईंलाई अनावश्यक तत्वहरू पहिचान गर्न र हटाउन पनि मद्दत गर्दछ।

5

जैविक मल ट्याङ्की: यसले जैविक मललाई प्रयोग गर्नु अघि भण्डारण गर्छ।

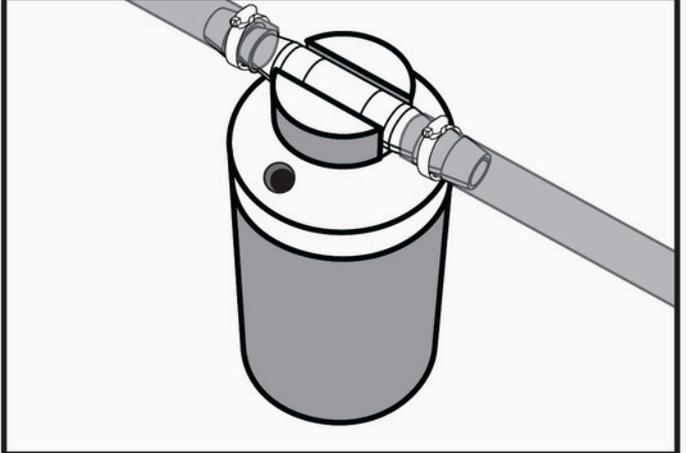

नोट: यी सबै कम्पोनेन्टहरूलाई पुस्तिकामा पछि व्याख्या गरिए अनुसार नियमित सञ्चालन र मर्मत कार्यहरू आवश्यक पर्दछ।

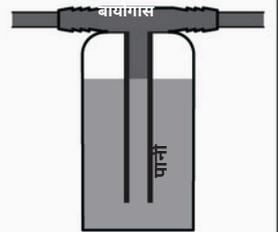
परियोजनाको क्षेत्र र स्थानीय सन्दर्भमा निर्भर गर्दै पार्ट्सहरू फरक हुन सक्छन्।

7

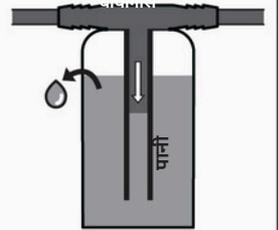
प्रेसर रिलिफ भल्व (PRV): यसले काउन्टर-प्रेसरको लागि पानी प्रयोग गरेर बायोडाइजेस्टरमा रहेको प्रेसर नियन्त्रण गर्छ।

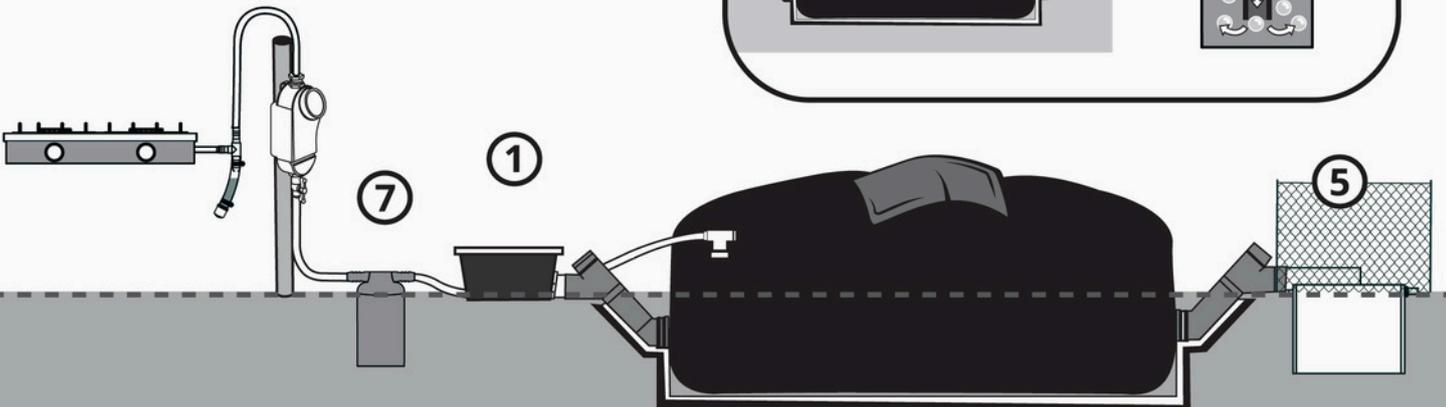
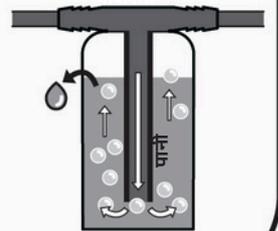
क. कम चाप

ख. चाप वृद्धि

ग. उच्च चाप

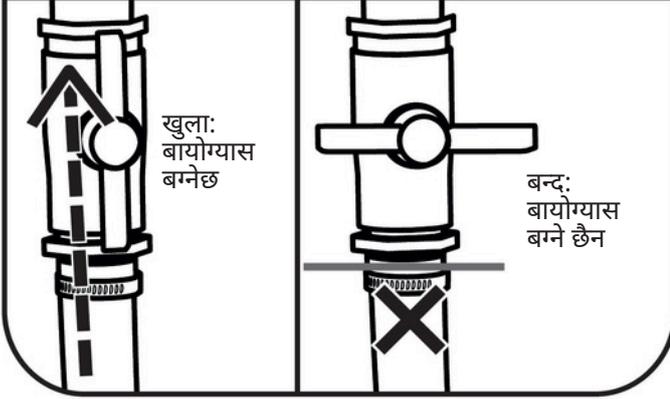

बायोडाइजेस्टर कम्पोनेन्ट्सका कामहरू

SISTEMA.bio

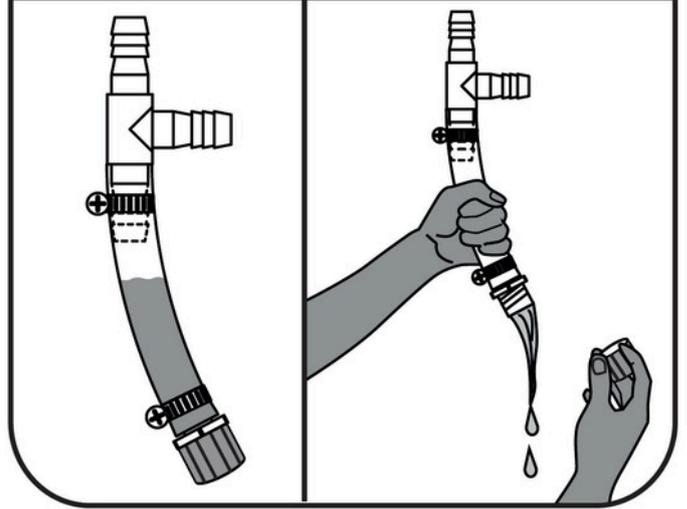
8

आइसोलेसन भल्भ: यसले तपाईंलाई बायोग्यास प्रवाह बन्द गर्न र रोक्न सहयोग गर्छ।

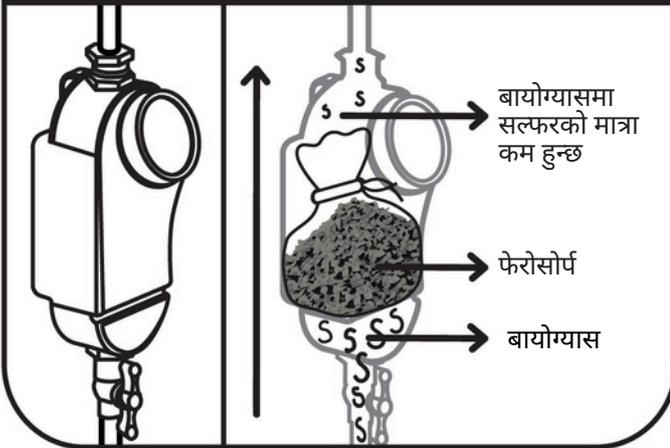
10

वाटर ट्र्याप: तापक्रम घट्दा, बायोग्यासमा रहेको पानी जम्मा हुन्छ र वाटर ट्र्यापले संकलन गर्छ।

9

बायोग्यास फिल्टर: बायोग्यासबाट हाइड्रोजन सल्फाइड हटाउँछ, जसले सिस्टमलाई सुरक्षित बनाउँछ र धातुका उपकरणहरूको आयु बढाउँछ।

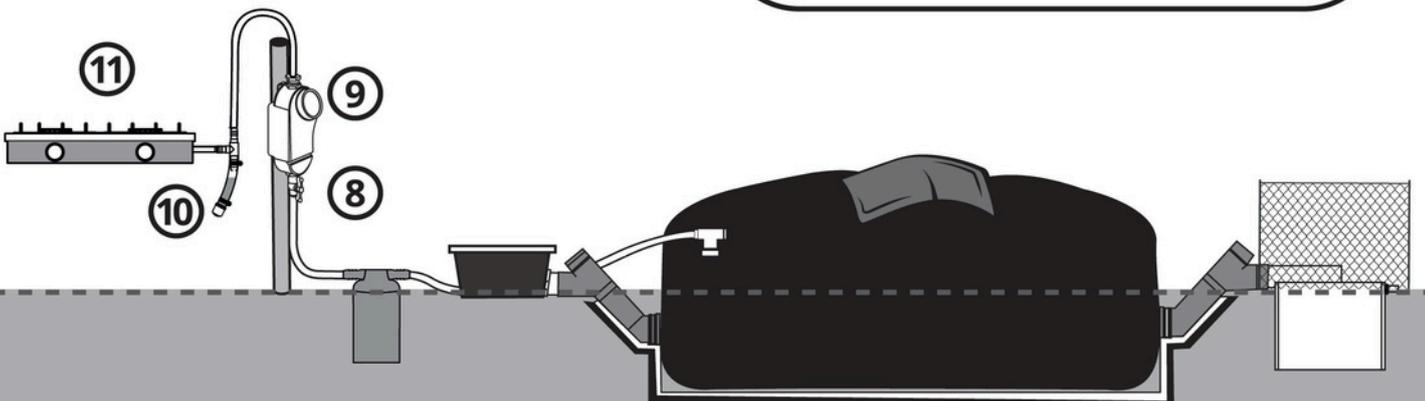
11

बायोस्टोभ: स्ट्यान्डर्ड किटमा उपलब्ध उपकरण।

*प्रयोग गर्ने समयमा, थिचेर चालु/बन्द गर्नुहोस्।

नोट: यी सबै कम्पोनेन्टहरूलाई पुस्तिकामा पछि व्याख्या गरिए अनुसार नियमित सञ्चालन र मर्मत कार्यहरू आवश्यक पर्दछ।
परियोजनाको क्षेत्र र स्थानीय सन्दर्भमा निर्भर गर्दै पार्ट्सहरू फरक हुन सक्छन्।

नगर्नुहोस्
डाइजेस्टर वरिपरि बच्चाहरूलाई बिना निगरानी नछोड्नुहोस्। डाइजेस्टरमा हाम फाल्ने वा दौडने नगर्नुहोस्।

नगर्नुहोस्
डाइजेस्टरमा प्रवेश गर्ने वा निस्कने पाइपहरू तान्न, उठाउन वा चलाउन नहुने।

नगर्नुहोस्
डाइजेस्टरको नजिक धूम्रपान नगर्नुहोस्, धारिलो वस्तु प्रयोग नगर्नुहोस् वा आगो नबाल्नुहोस्।

१० मिटर

नगर्नुहोस्
बायोग्यासका पार्टसहरूको स्थिति परिवर्तन नगर्नुहोस्।

जैविक मल नपिउनुहोस्, आँखा र छालाको प्रत्यक्ष सम्पर्कबाट बच्नुहोस्।

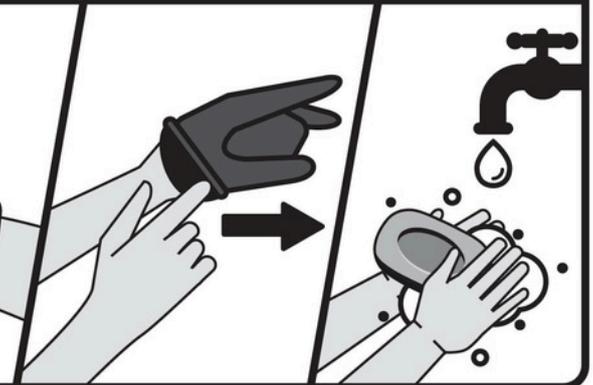
दुर्घटनाहरू रोक्नको लागि तपाईंको जैविक मल ट्याङ्की वरिपरि बार वा आवरण थप्नुहोस्। आवरण बच्चा प्रतिरोधी, ३० किलोग्राम भार सहन सक्ने बलियो, टिकाउ, र जनावर र बच्चाहरूलाई खस्नबाट रोक्नको लागि हुनुपर्छ।

१. मल र जैविक मल प्रयोग गर्दा पन्जा प्रयोग गर्नुहोस्।

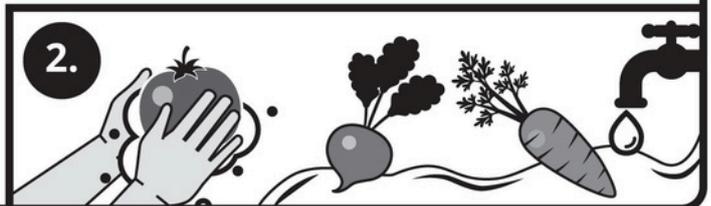
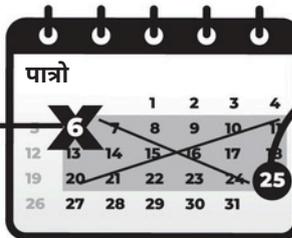

२. मल प्रयोगपछि आफ्नो हात धुनुहोस्।

१. बाली काटनुभन्दा ३ हप्ता अगाडि जैविक मल प्रयोग गर्न बन्द गर्नुहोस्।

२. खानुअघि फलफूल र तरकारीहरू धुनुहोस्।

कुनै पनि परिस्थितिमा सिधै बायोग्यास नलिनुहोस्।

बायोग्यास विषाक्त छ। यसलाई सास फेर्दा घातक हुन सक्छ।

घर बाहिर / घर भित्र

१. बायोग्यास चुहावटबाट सडेको अण्डाको गन्ध आउन सक्छ।

२. घर भित्र चुहावट पत्ता लागेपछि, आगो र विषाक्तताको जोखिम हुने भएकोले घर बाहिर निस्कनुहोस्।

३. बायोग्यास प्रवाह रोक्न आइसोलेसन भल्भ बन्द गर्नुहोस्।

४. घरमा हावा चल्न दिनुहोस् ताकि ग्यास बाहिर निस्कियोस्।

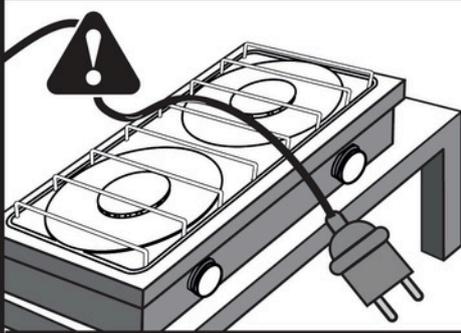
५. चुहावट पत्ता लगाउनुहोस् र मर्मत गर्नुहोस्।

६. दीर्घकालीन मर्मतको लागि आफ्नो ग्राहक सेवामा कल गर्नुहोस्।

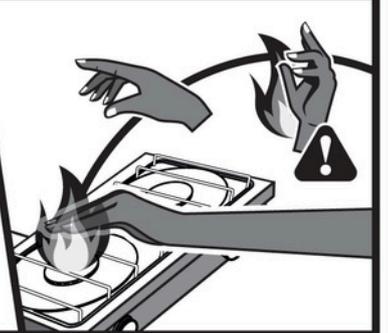
चुल्होमाथि कुनै पनि तार वा अन्य जडानहरू पर्न नदिनुहोस्। बायोस्टोभलाई ठोस र स्थिर सतहमा राख्नुहोस्।

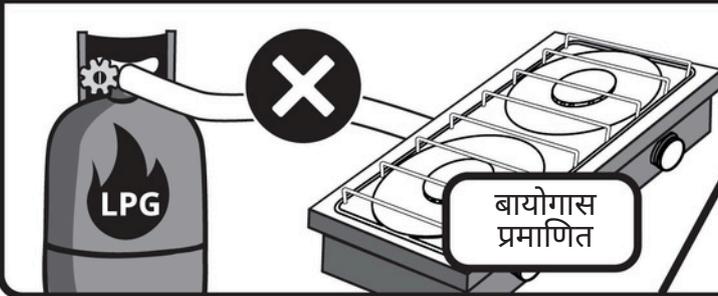
आगोको नजिक पर्दा वा अन्य कुनै पनि ज्वलनशील वस्तु नराख्नुहोस्।

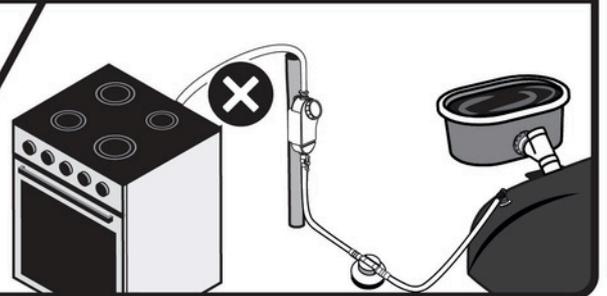
बायोस्टोभ प्रयोग गर्दा सावधान रहनुहोस् किनकि तपाईं आफैं जलन सक्नुहुन्छ।

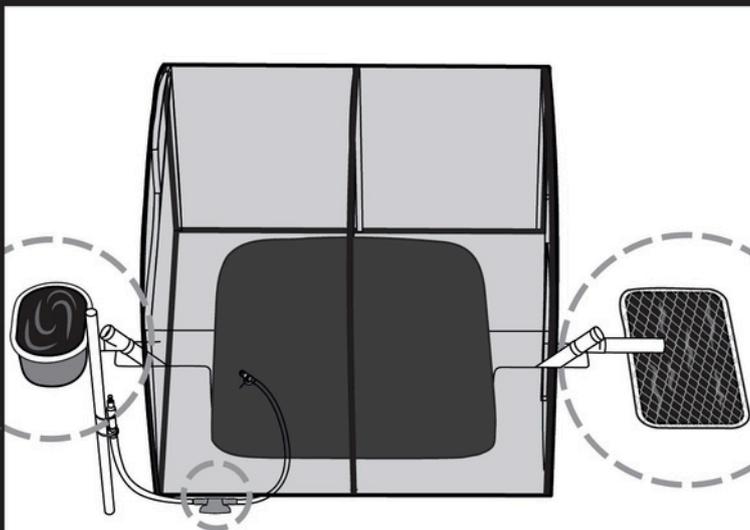
बायोस्टोभलाई बायोडाइजेस्टर बाहेक अन्य कुनै पनि ग्यास स्रोतमा जडान नगर्नुहोस्।

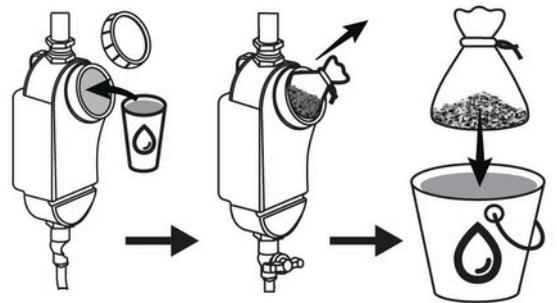
बायोग्यास लाइनलाई प्राकृतिक ग्यास चुल्होमा नजोड्नुहोस्।

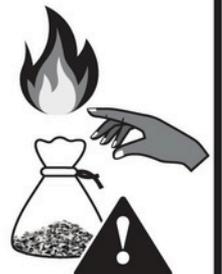
यदि बायोडाइजेस्टर ग्रीनहाउसमा जडान गरिएको छ भने, प्रेसर रिलिफ भल्भ र जैविक मल ट्याङ्की ग्रीनहाउस बाहिर जडान गर्नुपर्छ। प्रवेश गर्नु अघि ग्रीनहाउसमा पूर्ण रूपमा हावा आवतजावत भएको हुनुपर्छ।

पुनर्जन्मको समयमा सुरक्षा

भल्भ बन्द गरेपछि र ढक्कन खोलिसकेपछि, फिल्टरमा एक लिटर पानी हाल्नुहोस्। त्यसपछि, पुनर्जीवन (रेजेनेरेशन)को समयमा बायोग्यास फिल्टरबाट ब्याग हटाएपछि, यसलाई तातो हुन नदिन र आगो नलागोस् भन्नका लागि पानीको बाल्टिनमा डुबाउनुहोस्।

*जब फिल्टरेशन मिडिया बाहिर हुन्छ ।

बायोडाइजेस्टर स्टार्टअप

कागजात साथमा रहेका QR कोडहरू स्क्यान गर्नुहोस् वा क्लिक गर्नुहोस्

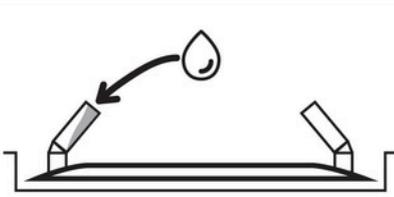
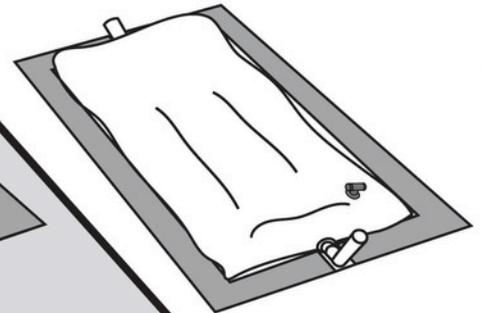
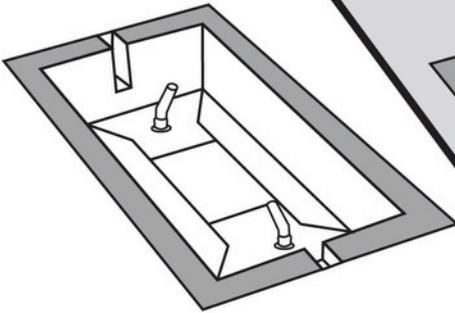

"बायोडाइजेस्टर स्टार्टअप" सम्बन्धी भिडियोहरू हेर्न यो QR कोड स्क्यान गर्नुहोस् वा क्लिक गर्नुहोस्।

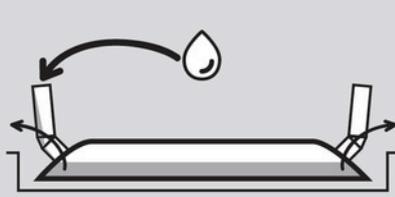
चरण १ पानी इनलेट र आउटलेट एल्बोमा नपुगुन्जेल रिक्टरमा पानी भर्नुहोस्।

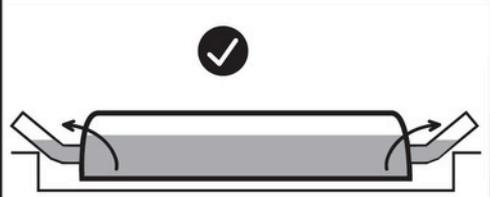
(i5)

भरिने मात्रा = ०%

भर्ने काम = प्रक्रियामा छ

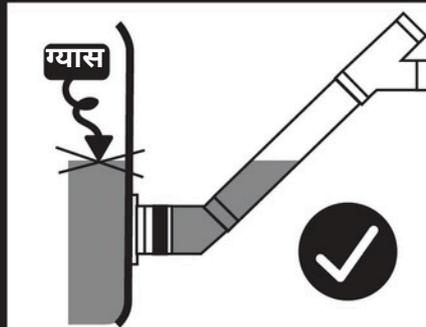
भरिने मात्रा = १००%

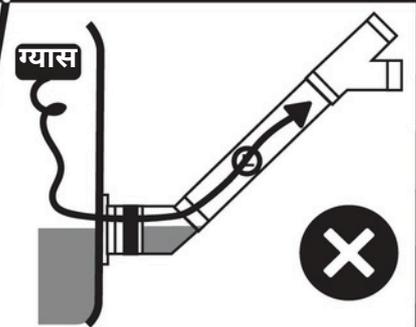
बायोडाइजेस्टर भर्न आवश्यक पानीको मात्रा

	घ मि	लिटर
सिस्टेमा ६	३	३,०००
सिस्टेमा ८	४	४,०००
सिस्टेमा १२	६	६,०००
सिस्टेमा १६	८	८,०००
सिस्टेमा २०	१०	१०,०००
सिस्टेमा ३०	१५	१५,०००
सिस्टेमा ४०	२०	२०,०००

हाइड्रोलिक सिल छ: ग्यास बाहिर निस्कन सक्दैन।

हाइड्रोलिक सिल छैन: ग्यास बाहिर निस्कन सक्छ।

पृष्ठ १३ मा रहेका भिडियोहरूको लागि QR कोड

चरण २

प्रेसर रिलिफ भल्भ पानीले भर्नुहोस् जबसम्म यो ओभरफ्लो हुँदैन।

चरण ३ ग्यास लाइन बन्द गर्नुहोस्।

(OM3), (OM3bis), (OM4)

चरण ४ पहिलो भरण।

पहिलो भरणमा गाईको गोबर प्रयोग गर्न सिफारिस गर्छौं।

पहिलो भरण अघि ५ दिनसम्म प्लास्टिक वा अन्य कुनै वस्तुले छोपेर थुपारिएको गोबर भण्डारण गर्दा डाइजेस्टरको सुरुवात अझ राम्रो हुन्छ।

ग्यास उत्पादनको सुरुवाती समय घटाउन अन्य चालु डाइजेस्टरबाट प्राप्त हुने सकेसम्म धेरै जैविक मल (जसलाई डाइजेस्टेट वा बायोस्लरी पनि भनिन्छ) थप्नुहोस्।

चरण ४ पहिलो भरणको मात्रा

गाईको मल पहिलो भरण - लिटर वा किलोग्राम				गाईको मल पहिलो भरण - २० लिटर बाल्टिन		
	२३ डिग्री सेल्सियस भन्दा बढी गर्मी	समशीतोष्ण १५ देखि २३ डिग्री सेल्सियस	चिसो १२ देखि १५ डिग्री सेल्सियस	२३ डिग्री सेल्सियस भन्दा बढी गर्मी	समशीतोष्ण १५ देखि २३ डिग्री सेल्सियस	चिसो १२ देखि १५ डिग्री सेल्सियस
SIS 6	450	350	250	23	18	13
SIS 8	650	500	350	33	25	18
SIS 12	900	650	450	45	33	23
SIS 16	1300	1000	650	65	50	33
SIS 20	1800	1350	900	90	68	45
SIS 30	2600	2000	1350	130	100	68
SIS 40	3500	2650	1800	175	133	90

पातलो गर्नुहोस्
१ भाग गाईको गोबर
२ भाग पानी

*नोट: अन्य कुनै पनि प्रकारको फोहोरको लागि, तपाईंको प्राविधिकले यस पुस्तिकाको पृष्ठ ४० मा निर्देशनहरू लेखेछन्।

उदाहरण: सिस्टेमा ६ न्यानो हावापानी

४५० लिटर वा केजी वा २३ बाल्टिन + ९०० लिटर वा केजी वा ४६ बाल्टिन

डाइजेस्टरमा भरण अघि स्तरीबाट निम्न तत्वहरू हटाउनुहोस्।

हटाउनुहोस्

- बालुवा, ढुङ्गा
- घाँस, रेशा, पात, काठका टुक्राहरू
- माटो
- प्लास्टिक, धातु, गिलास
- साइट्रिक फलफूल
- खाना पकाउने तेल

किनकि यसले सञ्चालनमा समस्याहरू निम्त्याउन सक्छ।

पृष्ठ १३ मा रहेका भिडियोहरूको लागि QR कोड

अघिल्ला ५ दिनभित्र एन्टिभाइरल वा एन्टिबायोटिक औषधि दिइएका जनावरको गोबर प्रयोग नगर्नुहोस्।

< ५ दिन
भरण अघि

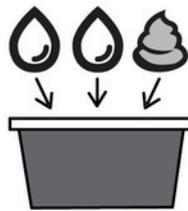
भरणका चरणहरू*

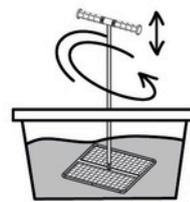
(OM7)

१. गोबर पातलो पार्नुहोस्।
२. गोबर र पानी मिसाउन मिक्सर प्रयोग गर्नुहोस्।
३. मिश्रण (स्लरी) लाई ५ मिनेटको लागि छोड्नुहोस्।
४. तैरिरहेका सामग्रीहरू हटाउनुहोस्।
५. रिएक्टरमा भरण गर्नुहोस्।।
६. ढुङ्गा र बालुवा जस्ता थिग्रिने सामग्रीहरू बारम्बार हटाउनुहोस्।

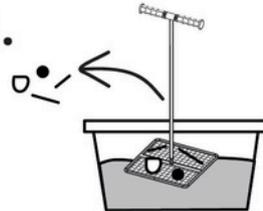
1.

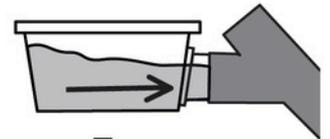
2.

3.

4.

5.

6.

*पहिलो भरण साथै दैनिक भरणमा पनि लागू हुन्छ।

बायोडाइजेस्टर स्टार्टअप

SISTEMA.bio

डाइजेस्टरमा ग्यास जम्मा हुने समय पर्खनुहोस्

ग्यास जम्मा हुने समय:*

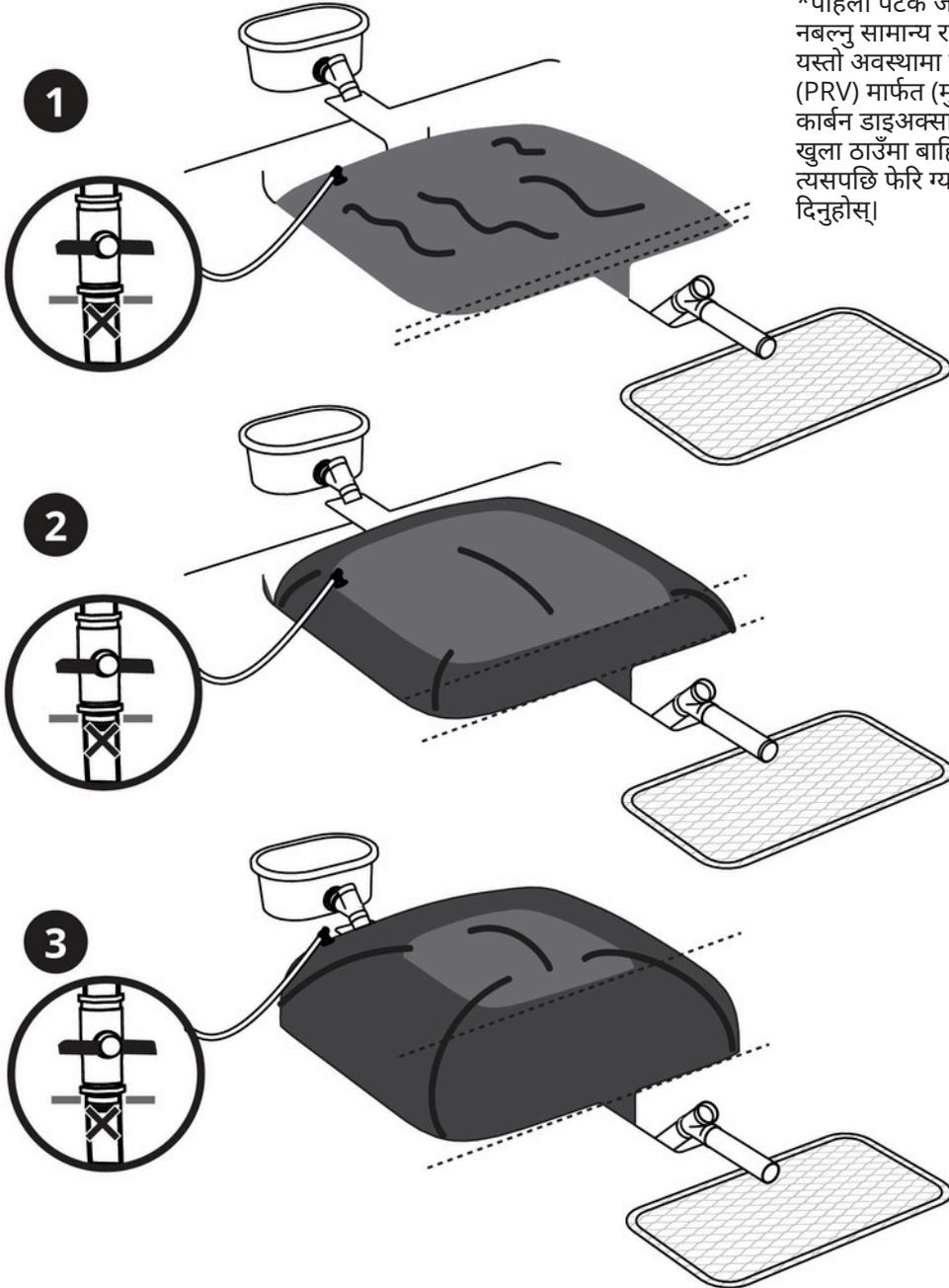
न्यानो हावापानी/मौसममा ३ हप्तासम्म

समशीतोष्ण हावापानी/मौसममा ३ हप्तादेखि १.५ महिनासम्म

चिसो हावापानी/मौसमको लागि १.५ देखि २.५ महिना

*पहिलो पटक जम्मा भएको ग्यास नबल्नु सामान्य र स्वाभाविक हो। यस्तो अवस्थामा प्रेसर रिलिफ भल्व (PRV) मार्फत (मुख्य रूपमा CO₂-कार्बन डाइअक्साइड भएको) ग्यास खुला ठाउँमा बाहिर निकाल्नुहोस्, र त्यसपछि फेरि ग्यास जम्मा हुन दिनुहोस्।

तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने

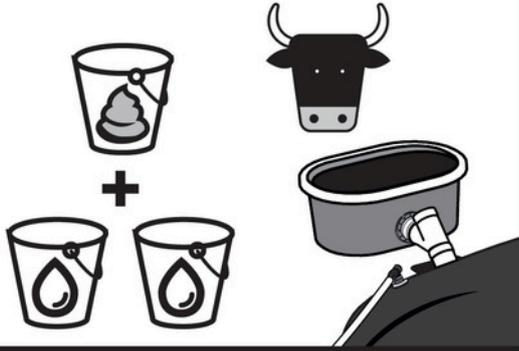
SISTEMA.bio

आफ्नो डाइजेस्टरको हेरचाह गर्नुहोस्

भरण: आफ्नो डाइजेस्टरलाई हरेक दिन १ मात्रा गोबर र २ मात्रा पानीको मिश्रण भरण गर्नुहोस्।

नोट: अन्य प्रकारका फोहोरहरूको लागि, कृपया आफ्नो प्राविधिकसँग परामर्श गर्नुहोस्।

दैनिक भरण*

पृष्ठ १० मा भरणका चरणहरू हेर्नुहोस्।

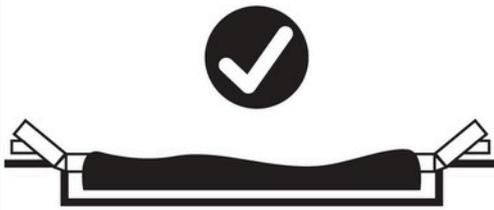

पात्रो						
	1	2	3	4		
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

हल्लाउने प्रक्रिया

हप्तामा एक पटक डाइजेस्टरलाई हल्लाउनुहोस्।

डाइजेस्टरलाई नहल्लाउनुहोस्।

डाइजेस्टर नफुलेको अवस्थामा मात्र हल्लाउनुहोस्।

पात्रो						
	1	2	3	4		
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

फुल्दा

1

डाइजेस्टरलाई नोक्सान नगर्न जुत्ताबाट कुनै पनि धारिलो वस्तुहरू हटाउनुहोस्।

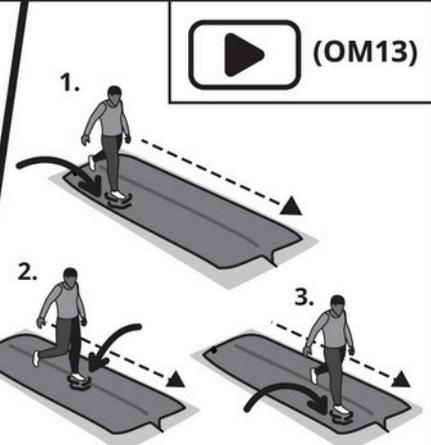

3

आफ्नो बायोडाइजेस्टरमा बिस्तारै हिँडेर, आफ्नो सबै तौल एउटा खुट्टाबाट अर्को खुट्टामा सार्दै हल्लाउनुहोस्।

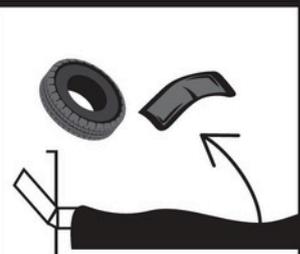
सिस्टेमा ६ देखि १२ सम्म

सिस्टेमा १६ देखि ४० सम्म

2

हल्लाउन सुरु गर्नु अघि काउन्टरवेटहरू हटाउनुहोस्।

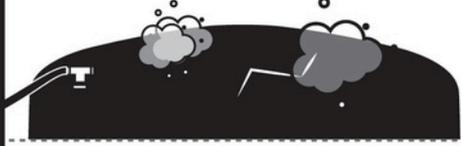

तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने

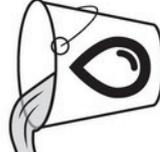
SISTEMA.bio

कालो मेम्ब्रेन क्षति मर्मत

१. साबुन र ब्रसले धुनुहोस्

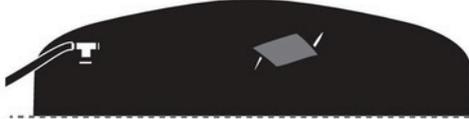
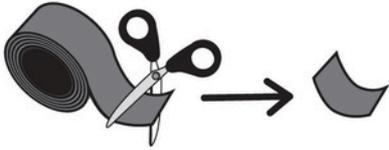
२. सफा पानीले सफा गर्नुहोस्।

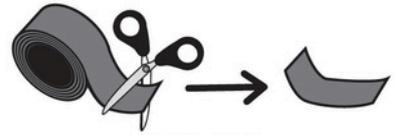
३. कालो मेम्ब्रेन सुकाउनुहोस्

४. ब्यूटाइल टेपको सानो टुक्रा लगाउनुहोस्।

५. पहिलो टुक्रा ढाक्ने ठूलो टुक्रा लगाउनुहोस्।

नोट: यो तपाईंको डाइजेस्टरलाई प्रयोग गर्न अनुमति दिने तत्काल अवधिको मर्मत हो! दीर्घकालीन मर्मतको लागि कृपया आफ्नो ग्राहक सेवालार्इ कल गर्नुहोस्।

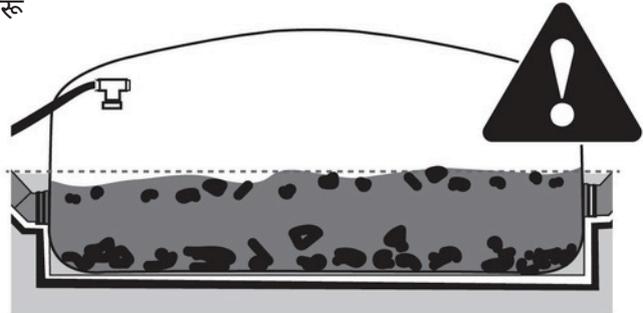
दीर्घकालीन मर्मतसम्भार

पात्रो

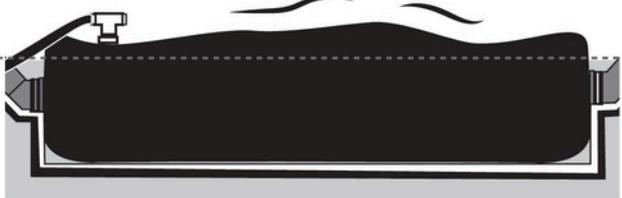
प्रत्येक ५ देखि ७ वर्षमा वा जब यो हुन्छ आवश्यक छ।

डाइजेस्टरलाई कहिले पुनः सक्रिय गर्न आवश्यक हुन्छ?

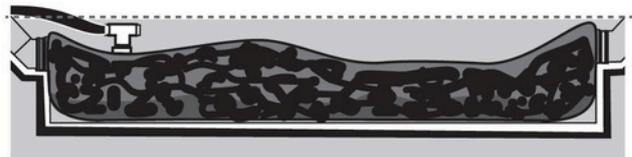
• जब भित्र ठोस पदार्थहरू जम्मा हुन्छन्।

• लामो समयदेखि हलचल नभएको बेला।

• पर्याप्त पानी मिसाइएको छैन भने, डाइजेस्टरमा स्लरी धेरै भारी हुने छ र यसलाई हल्लाउन गाह्रो हुनेछ।

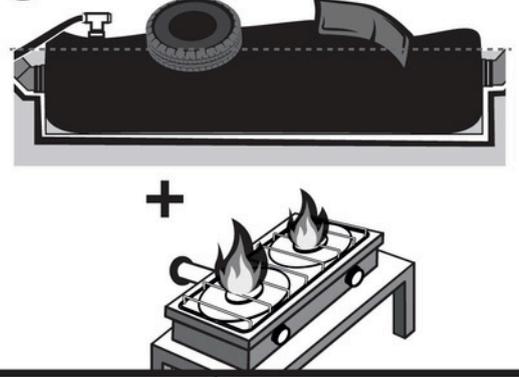
तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने

SISTEMA.bio

प्रक्रिया: डाइजेस्टर पुनः सक्रिय गर्ने

१. काउन्टरवेट प्रयोग गरेर डाइजेस्टरबाट सबै ग्यास निकाल्नुहोस्, बाँकी रहेको बायोग्यास बाल्न बायोस्टोभका सबै बर्नरहरू प्रयोग गर्नुहोस्।
२. डाइजेस्टरलाई जोडदार रूपमा हल्लाउनुहोस्।
३. डाइजेस्टरलाई ३" स्लरी पम्पको मद्दतले खाल्डोको आधा उचाइसम्म खाली गर्नुहोस्।
४. फेरि डाइजेस्टरलाई जोडदार हल्लाउनुहोस्।

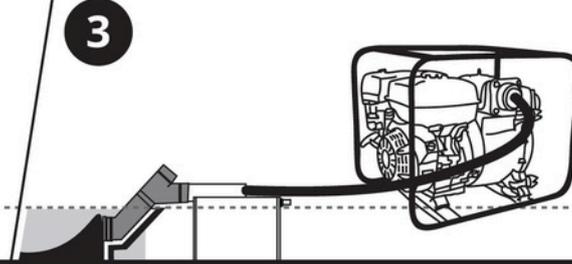
1

2

3

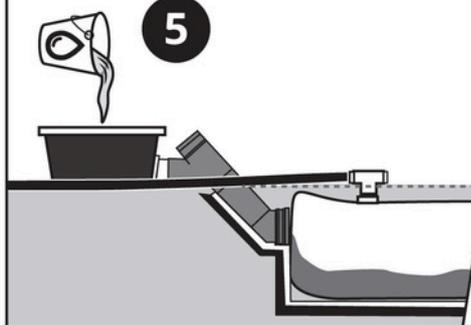

4

५. पानीले भर्नुहोस्।
६. डाइजेस्टरलाई जोडदार हल्लाउनुहोस्।
७. डाइजेस्टरलाई खाल्डोको आधा उचाइसम्म खाली गर्नुहोस्।
८. पानीले भर्नुहोस्।
९. पहिलो भरण सुरु गर्नुहोस् (पृष्ठ १५ मा दिइएका चरणहरू पालना गर्नुहोस्)।

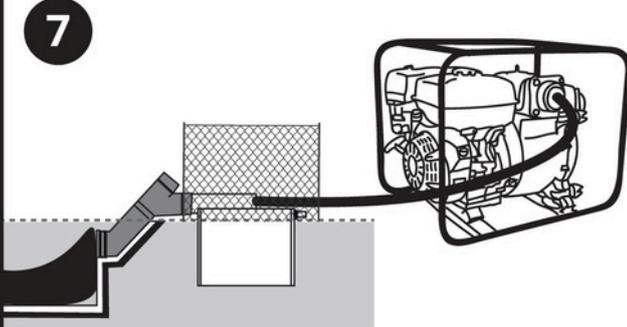
5

6

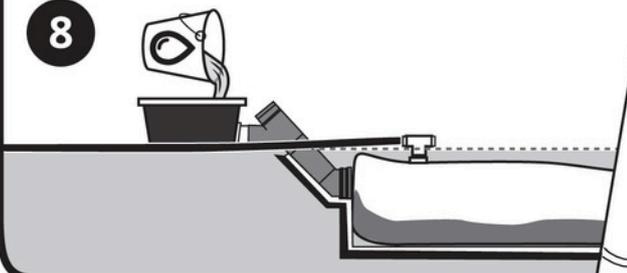
7

9

8

डाइजेस्टरको आकार		SIS 6	SIS 8	SIS 12	SIS 16	SIS 20	SIS 30	SIS 40
 तातो हावापानी >२३ डिग्री सेल्सियस	दैनिक भरणः गोबर 	50 L वा किलोग्राम/ दिन	65 L वा किलोग्राम/ दिन	90 L वा किलोग्राम/ दिन	130 L वा किलोग्राम/ दिन	180 L वा किलोग्राम/ दिन	260 L वा किलोग्राम/ दिन	350 L वा किलोग्राम/ दिन
	दैनिक बायोग्यास उत्पादन 	1.7 प्रति दिन m3	2.4 प्रति दिन m3	3.3 प्रति दिन m3	4.8 प्रति दिन m3	6.7 प्रति दिन m3	9.6 प्रति दिन m3	12.9 प्रति दिन m3
	१ बर्नरमा दैनिक खाना पकाउने समय 	3.4 घण्टा/ दिन	4.8 घण्टा/ दिन	6.6 घण्टा/ दिन	9.6 घण्टा/ दिन	13.4 घण्टा/ दिन	19.2 घण्टा/ दिन	25.8 घण्टा/ दिन
	साप्ताहिक जैविक मल उत्पादन 	0.9 m3/हप्ता	1.4 m3/हप्ता	1.9 m3/हप्ता	2.7 m3/हप्ता	3.8 m3/हप्ता	5.5 m3/हप्ता	7.4 m3/हप्ता
 समशीतोष्ण जलवायु १५ - २३ डिग्री सेल्सियस	दैनिक भरणः गोबर 	35 L वा किलोग्राम/ दिन	50 L वा किलोग्राम/ दिन	65 L वा किलोग्राम/ दिन	100 L वा किलोग्राम/ दिन	135 L वा किलोग्राम/ दिन	200 L वा किलोग्राम/ दिन	265 L वा किलोग्राम/ दिन
	दैनिक बायोग्यास उत्पादन 	1.3 प्रति दिन m3	1.8 प्रति दिन m3	2.3 प्रति दिन m3	3.6 प्रति दिन m3	4.9 प्रति दिन m3	7.2 प्रति दिन m3	9.6 प्रति दिन m3
	१ बर्नरमा दैनिक खाना पकाउने समय 	2.6 घण्टा/दिन	3.6 घण्टा/दिन	4.6 घण्टा/दिन	7.2 घण्टा/दिन	9.8 घण्टा/दिन	14.4 घण्टा/दिन	19.2 घण्टा/दिन
	साप्ताहिक जैविक मल उत्पादन 	0.7 m3/हप्ता	1.1 m3/हप्ता	1.4 m3/हप्ता	2.1 m3/हप्ता	2.8 m3/हप्ता	4.2 m3/हप्ता	5.6 m3/हप्ता
 चिसो हावापानी १२ - १५ डिग्री सेल्सियस	दैनिक भरणः गोबर 	25 L वा किलोग्राम/दिन	35 L वा किलोग्राम/दिन	45 L वा किलोग्राम/दिन	65 L वा किलोग्राम/दिन	90 L वा किलोग्राम/दिन	135 L वा किलोग्राम/दिन	180 L वा किलोग्राम/दिन
	दैनिक बायोग्यास उत्पादन 	0.8 प्रति दिन m3	1.2 प्रति दिन m3	1.5 प्रति दिन m3	2.2 प्रति दिन m3	3 प्रति दिन m3	4.5 प्रति दिन m3	6 प्रति दिन m3
	१ बर्नरमा दैनिक खाना पकाउने समय 	1.6 घण्टा/दिन	2.4 घण्टा/दिन	3 घण्टा/दिन	4.4 घण्टा/दिन	6 घण्टा/दिन	9 घण्टा/दिन	12 घण्टा/दिन
	साप्ताहिक जैविक मल उत्पादन 	0.5 m3/हप्ता	0.7 m3/हप्ता	0.9 m3/हप्ता	1.4 m3/हप्ता	1.9 m3/हप्ता	2.8 m3/हप्ता	3.8 m3/हप्ता

पृष्ठ १७ मा रहेका भिडियोहरूको लागि QR कोड

उत्पादन गरेको ग्यास प्रयोग गर्नुहोस् र आफ्नो बायोग्यास लाइनलाई चुस्त-दुरुस्त राख्नुहोस् ।

पहिलो बायोग्यास ज्वाला

बन्द खुला

१. भल्भ खोलनुहोस्

A **B** **C**

१ मिनेट**

*आवश्यकको बेला थिचेर ON/OFF गर्नुहोस्।

२. ह्यान्डल/नोब घुमाउनुहोस् र बायोग्यास बाहिर निस्कन दिनुहोस् (A), त्यसैबीच लाइटर वा सलाईले बाल्ने प्रयास गर्नुहोस्। जब ज्वलनशील बायोग्यास बर्नरमा पुग्छ, तपाईंले ज्वाला देख्नुहुनेछ (B)। पहिलो ज्वाला लागि एक मिनेटसम्म समय लाग्न सक्छ। बन्द गर्नको लागि, घडीको दिशामा घुमाउनुहोस् (C)।

✗ नगर्नुहोस्

आगोलाई धेरै ठूलो हुन नदिनुहोस् किनकि तपाईंले आफ्नो बायोग्यासको तापको केही भाग खेर फाल्नुहुनेछ!

▶ (OM17)

✓ गर्नुहोस्

भाडाको तल्लो भागसँग आगो मिलाउनुहोस्।

काउन्टरवेट प्रयोग गरेर आफ्नो आगोको ज्वाला सुधार गर्नुहोस्

बायोडाइजेस्टरको माथि काउन्टरवेट राख्नुहोस्। काउन्टरवेट ३० किलोग्रामभन्दा बढी हुनुहुँदैन।

बायोडाइजेस्टरलाई क्षति पुर्याउने कुनै पनि धारिलो वस्तुहरू प्रयोग नगर्नुहोस्।

निम्न विकल्पहरू मध्ये एउटा मात्र प्रयोग गर्नुहोस्:

a. बायोकाउन्टरवेट ख. टायरहरू ग. बालुवाका झोलाहरू

▶ (TS5)

चुलो सफा गर्ने

पात्रो

हरेक हप्ता
हरेक महिना
आवश्यकता अनुसार।

प्रयोग गर्नुहोस्

- ब्रस
- कागतीको रससँग पानी
- साबुन पानी

चुलोको बर्नर सफा गर्नुहोस् र बर्नरका प्वाल खोल्नुहोस्।

▶ (TS13)

तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने

SISTEMA.bio

पृष्ठ १७ मा रहेका भिडियोहरूको लागि QR कोड

प्रेसर रिलिफ भल्भ (PRV)

▶

पात्रो				
	1	2	3	4
5	6	7	8	9
12	13	14	15	16
19	20	21	22	23
26	27	28	29	30

हप्तामा २ पटक प्रेसर रिलिफ भल्भमा पानी भर्नुहोस्।

▶ (OM2), (OM1)

नोट: PRV भित्र कुनै पनि फोहोर जम्मा नहोस् भनी सुनिश्चित गर्नुहोस्।

भरिएको PRV: ग्यास डाइजेस्टरमा भण्डारण गरिन्छ

खाली PRV: ग्यास बाहिर निस्कन सक्छ

वाटर ट्र्याप जाँच

▶

पात्रो				
	1	2	3	4
5	6	7	8	9
12	13	14	15	16
19	20	21	22	23
26	27	28	29	30

हप्तामा २ पटक

- वाटर ट्र्याप भरिएको छ
- बायोग्यास भल्भ बन्द गर्नुहोस्
- वाटर ट्र्याप निकाल्नुहोस्
- वाटर ट्र्याप बन्द गर्नुहोस्
- बायोग्यास भल्भ पुनः खोल्नुहोस्

▶ (OM6)

ग्यास लाइनमा पानी संचय

▶

पात्रो				
	1	2	3	4
5	6	7	8	9
12	13	14	15	16
19	20	21	22	23
26	27	28	29	30

हरेक दिन

नोट: ग्यास लाइनमा कपडा जस्ता सामानहरू नझुण्ड्याउनुहोस्।

✓ सफा पाइपमा जम्मा भएको पानीको जाँच गर्नुहोस् र नियमित रूपमा पाइप उठाएर पानी निकाल्नुहोस्। पाइप दोब्रिएको वा किच्लिएको छैन भनी सुनिश्चित गर्नुहोस्। जम्मा भएको पानीले अन्ततः बायोग्यास प्रवाहलाई अवरुद्ध गर्नेछ।

▶ (TS1)

तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने

SISTEMA.bio

पृष्ठ १७ मा रहेका भिडियोहरूको लागि QR कोड

फिल्टरलाई कसरी पुनर्जीवित गर्ने

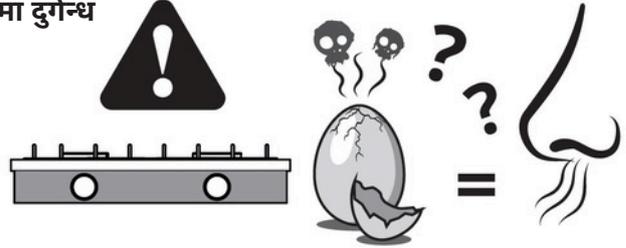
पात्रो						
		1	2	3	4	
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

हरेक महिना जाँच गर्नुहोस्

फिल्टरलाई पुनर्जीवित गर्न आवश्यक पर्ने सूचकहरू:

• बायोग्यासमा दुर्गन्ध

- बायोग्यास भल्भ बन्द गर्नुहोस्**
- बिको खोल्नु होस्**
- झोला निकाल्नु अघि एक लिटर पानी खन्याउनुहोस्**
- फिल्टरबाट झोला निकाल्नुहोस्**
- झोलालाई पानीमा डुबाउनुहोस्**
- झोलालाई H2S फिल्टरमा राख्नुहोस्**
- फिल्टर बिको बन्द गर्नुहोस् र A र B पोइन्टसम्म स्क्रू घुमाएर टाइट गर्नुहोस्**
- बायोग्यास भल्भ खोल्नुहोस्**

झोला समतल सतहमा राख्नुहोस्

झोला हल्का खैरो रङमा पुग्ने, केही खैरो पेलेटहरू देखिने र सुक्ने समयसम्म पर्खनुहोस्।

ग्याँस चुहावट निरीक्षण

पात्रो

प्रत्येक ३ महिनामा

डाइजेस्टर फुलाएर राख्दा प्रत्येक ग्यास लाइन जडानमा (फिल्टर, भल्भ, पाइप र फिटिंग) साबुन पानी प्रयोग गर्नुहोस् र चुहावट जाँच गर्नुहोस्। यदि तपाईंले कुनै साबुन पानीको फोका देख्नुभयो भने ग्राहक सेवामा कल गर्नुहोस्।

तपाईंको आइसोलेसन भल्भ खुला छ भनी सुनिश्चित गर्नुहोस्।

प्रति वर्ग मीटर जमिनमा २ देखि ५ लिटर जैविक मल हाल्नुहोस्। प्रत्येक बाली चक्र र प्रत्येक माटो तयारी चक्रको लागि यो मात्रा पालना गर्नुहोस्।

खेती सुरु गर्नुअघि माटो तयारी

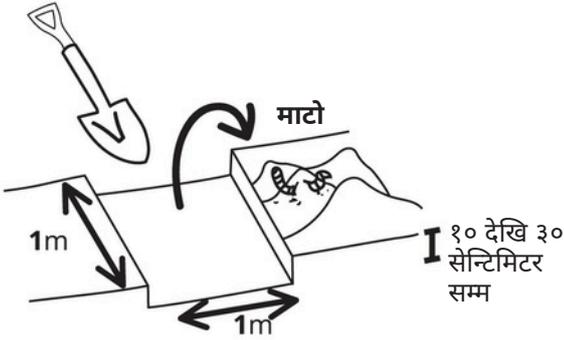

जैविक मलको पुस्तिका

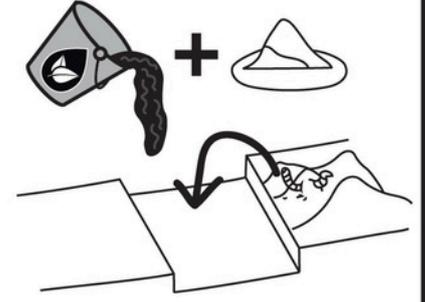

बायोस्लरी प्रोटोकलहरू

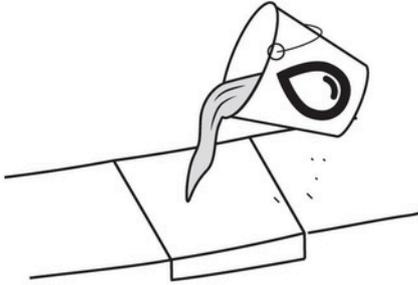
1 माटो निकाल्नुहोस्।

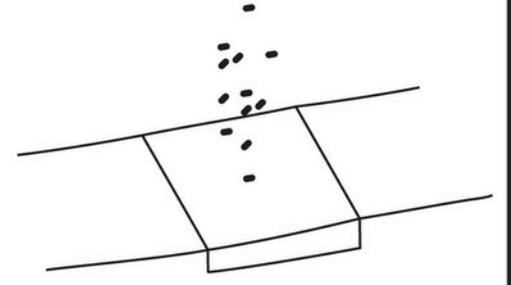
2 मिसाएर केही समय छोड्नुहोस्।। प्रति वर्ग मिटरमा २ देखि ५ लिटर जैविक मल हाल्नुहोस्।

3 रोप्नु अघि: पानी थप्नुहोस्

4 बिरुवा: बीउ वा बिरुवा रोप्नुहोस्

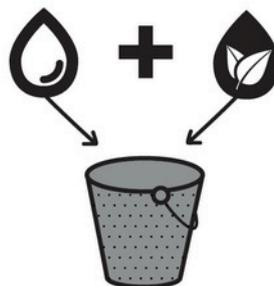
बाली र तरकारीमा मल हाल्ने प्रक्रिया

सुख्खा मौसममा, १ भाग जैविक मललाई १ भाग पानीमा मिसाउनुहोस्।

वर्षाको समयमा पातलो पार्नु पर्दैन।

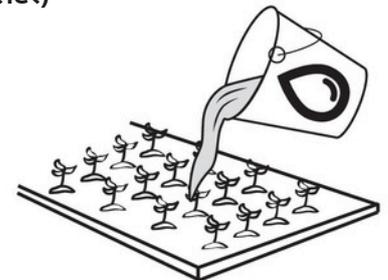
1

१ भाग जैविक मलका लागि १ भाग पानी।

2

खन्याउनुहोस्: प्रति वर्ग मीटरमा २ देखि ५ लिटर जैविक मल हाल्नुहोस् (जब जैविक मल पातलो हुन्छ: ४ देखि १० लिटर)

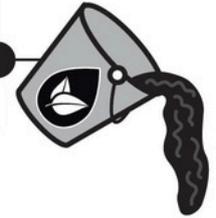
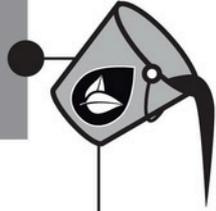

नोट: बाली काट्नुभन्दा कम्तिमा ३ हप्ता अगाडि जैविक मल प्रयोग गर्न बन्द गर्नुहोस्। खानुअघि सबै फलफूल र तरकारीहरू राधरी धुनुहोस्।

जैविक मलको एकरूपता

दैनिक
भरण सुरु
गरिन्छ ।

समयसँगै जैविक
मल बाक्लो हुँदै
जानेछ ।

पहिलो २ महिनामा, जैविक मल:

- धेरै तरल र पानीयुक्त हुन्छ।
- गन्हाउन सक्छ ।
- लामखुट्टेलाई आकर्षित गर्न सक्छ ।

जैविक मल तथा पुनर्जन्नात्मक खेती

SISTEMA.bio

१: एकीकृत पशुपालन

घुम्टी चराईले (Rotational Grazing) किसानलाई जनावरको चाल नक्कल गर्न, मल फैलाउन र अत्यधिक चराई रोक्न मद्दत गर्छ। यस प्रक्रियाले माटोको स्वास्थ्य सुधार गर्छ, वनस्पतिको वृद्धि बढाउँछ, र माटोमा कार्बन संचित (Carbon trap) गर्न सहयोग गर्छ।

२: बायोग्यास

कृषिजन्य फोहोर प्रयोग गरेर दिगो रूपमा नवीकरणीय ऊर्जा उत्पादन गर्ने स्वच्छ खाना पकाउने समाधान।

३ बायोस्लरी

कृषि उत्पादन बढाउन जैविक मल प्रयोग गर्नुहोस्। यसले माटोको संरचना, पानी धारण क्षमता, पोषक तत्त्व चक्र र जैविक विविधतामा सुधार गर्छ।

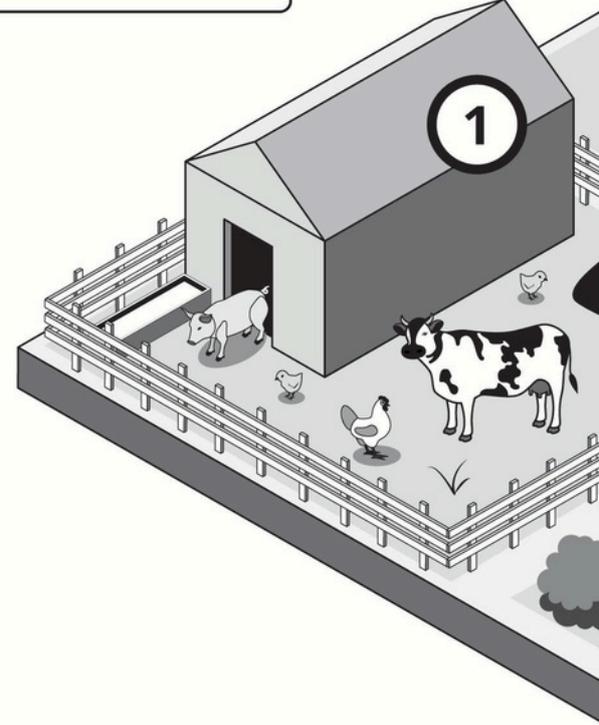
रासायनिक मल प्रयोग न्यूनीकरण: माटोको जैविक विविधता संरक्षण गर्न र राम्रो माटो निर्माण (resilient soils) गर्न रासायनिक मल र कीटनाशकको प्रयोग क्रमिक रूपमा घटाउनुहोस्।

उदाहरण:

वर्ष १: १० देखि २०% कटौती

वर्ष २: २० देखि ४०% कटौती

वर्ष ३: रासायनिक मलमा ४० देखि ६०% कटौती

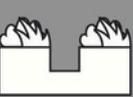
४: पानी व्यवस्थापन

पानीको संरक्षण गर्न र माटोको क्षय कम गर्न सिँचाई प्रविधिहरू प्रयोग गर्नुहोस्। जस्तै थोपा सिँचाई, जाई होल्स (ओसिलो पन कायम राख्ने खाडलहरू) र वर्षाको पानी सङ्कलन।

५: जोताई (कम/बिना)

जोत्दा माटोको संरचना बिग्रन्छ। यसको सट्टा, माटोको क्षय कम गर्न र माटोको जैविक विविधता जोगाउन माटोको थोरै र सतही जमिन तयारी गरेर बीउ रोप्नुहोस्।

६: झाडीयुक्त बार (Hedge) र कुलो (side Trenches)

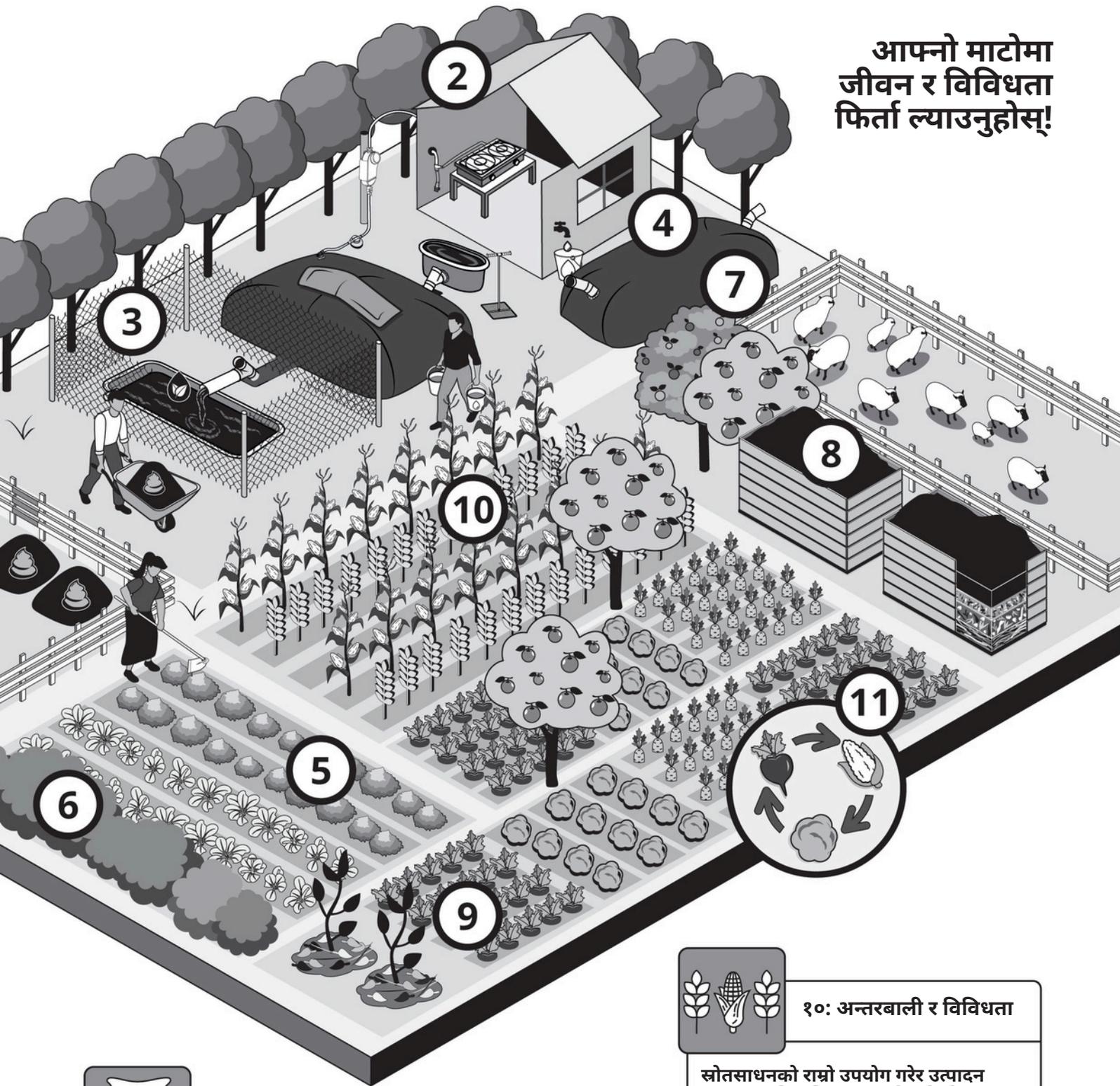
बोटबिरुवा रोप्नुहोस् र छेउमा खाल्डो (कुलो) बनाउनुहोस् जसले जैविक विविधता र पानी सञ्चित राख्ने क्षमता बढाउँछ र माटोको कटान रोक्छ।

७: एग्रोफोरेस्ट्री

कृषि जैविक विविधता सुधार गर्न र आय आर्जन गर्न स्थानीय फलफूल र दाना दिने रूख समावेश गर्नुहोस्। रूखहरूले काठ र छाया प्रदान गर्छन्, हावा छेक्छन् र माटोको संरक्षण गर्छन्।

आफ्नो माटोमा जीवन र विविधता फिर्ता ल्याउनुहोस्!

८: जैविक कम्पोस्ट

जैविक मल बनाउन कृषिबाट बचेको अन्न र हरियो सामग्री जस्तै पात, पतिङ्गहरू जैविक मलसँग मिसाएर कम्पोस्ट मल तयार गर्नुहोस्।

९: मल्चिङ / माटो ढाक्ने

माटोको ओसिलोपन कायम राख्न आफ्नो बिरुवा वरपरको माटोलाई पात र अन्य जैविक पदार्थले छोप्नुहोस्।

१०: अन्तरबाली र विविधता

स्रोतसाधनको राम्रो उपयोग गरेर उत्पादन बढाउन र कीरा नियन्त्रण गर्न एउटै खेतमा एकैसाथ दुई वा बढी बाली खेती गर्नुहोस्।

११: घुम्ती बाली

माटोको पोषक तत्व पुनर्स्थापित गर्न र थप उत्पादन बढाउन फरक-फरक समयमा एउटै क्षेत्रमा फरक-फरक बाली लगाउनुहोस्।

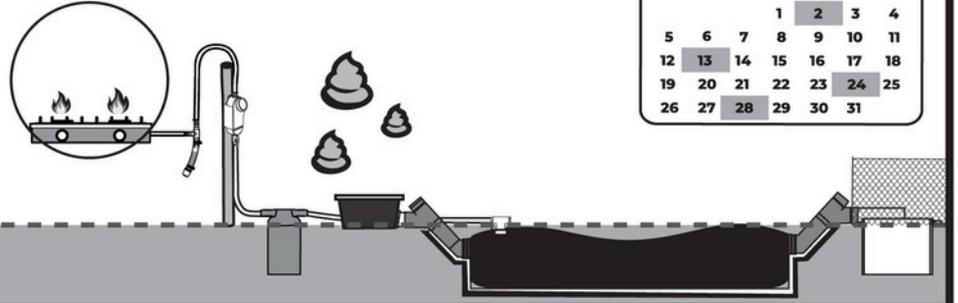
बायोडाइजेस्टरको अधिकतम फाइदाहरू लिनुहोस्

नियमित भरण गर्नुहोस्

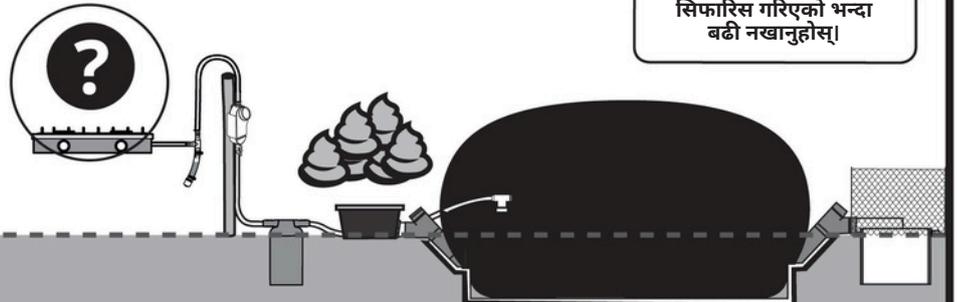
अनियमित भरण :

- डाइजेस्टर फुलेको छैन
- सानो आगोको ज्वाला

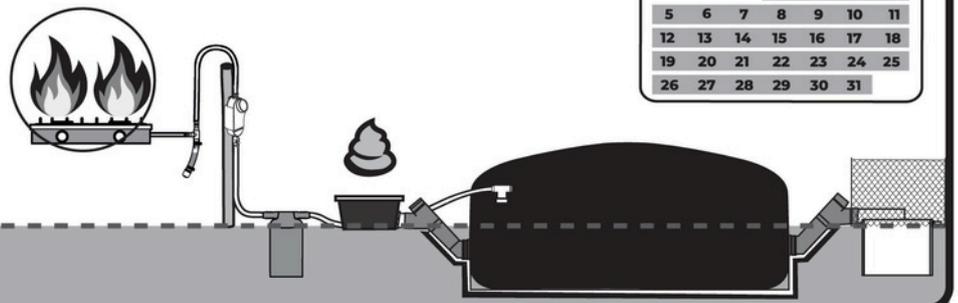
अत्यधिक भरण:

- डाइजेस्टर कार्बन डाइअक्साइड ले धेरै भरिएको छ र मिथेन को कमी छ
- आगोको ज्वाला छैन

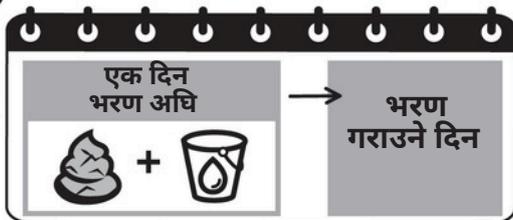
सही भरण:

- डाइजेस्टरको राम्रो अवस्था
- राम्रो आगोको ज्वाला

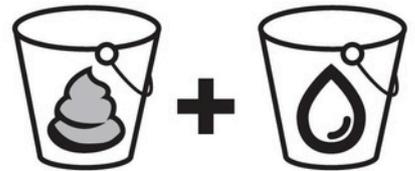

सुख्खा गोबर

यदि तपाईंसँग सुख्खा गोबर छ भने

१. भरणभन्दा एक दिन अगाडि: १ मात्रा सुख्खा गोबरलाई १ मात्रा पानीमा भिजाउनुहोस्, त्यसपछि भिजेको गोबरको एकरूपता सिर्जना गर्न पानीले भर्नुहोस्।

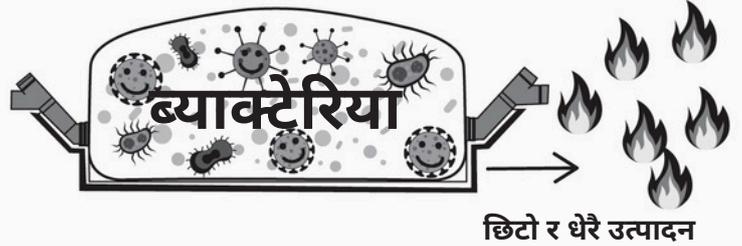
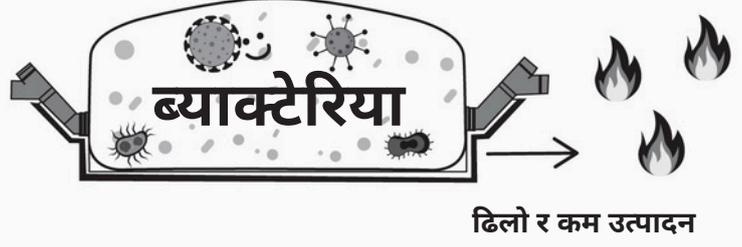

२. भरण क्रममा, पानीले पातलो पार्नुहोस् (१ मात्रा गोबरमा १ मात्रा पानी मिसाएर)।

बायोडाइजेस्टरको अधिकतम फाइदाहरू लिनुहोस्

तापक्रम र बायोडाइजेस्टरको उत्पादन क्षमता	
मौसम जति चिसो हुन्छ, बायोग्यास उत्पादन त्यति नै ढिलो र कम हुनेछ।	 $<15^\circ$
मौसम जति न्यानो हुन्छ, ब्याक्टेरियाले त्यति नै छिटो र बढी बायोग्यास उत्पादन गर्नेछ।	 $>20^\circ$

जैविक मलको पुनःप्रयोग

यसले चिसो क्षेत्र/मौसममा बायोडाइजेस्टरको कार्यसम्पादनमा सुधार ल्याउँछ र पानीको खपत कम गर्न मद्दत गर्छ।

चिसो हावापानीको लागि र पानीको खपत कम गर्न दैनिक पुनः प्रयोग गर्नुहोस्:

१ जैविक मलको मात्रा (पानीको मात्रा बढी भएको) + १ मलको मात्रा + १ पानीको मात्रा = १ पानीको मात्रा

⚠ यदि तपाईंले नियमित रूपमा जैविक मल पुनः प्रयोग गर्नुहुन्छ भने, वर्षाको समयमा पातलो बनाउन पानी थप्नुहोस्। बायोडाइजेस्टरको मात्राको १५% प्रयोग गर्नुहोस् (जस्तै, ६००० लिटर भएको सिस्टेमा६ को लागि, १००० लिटर थप्नुहोस्)।

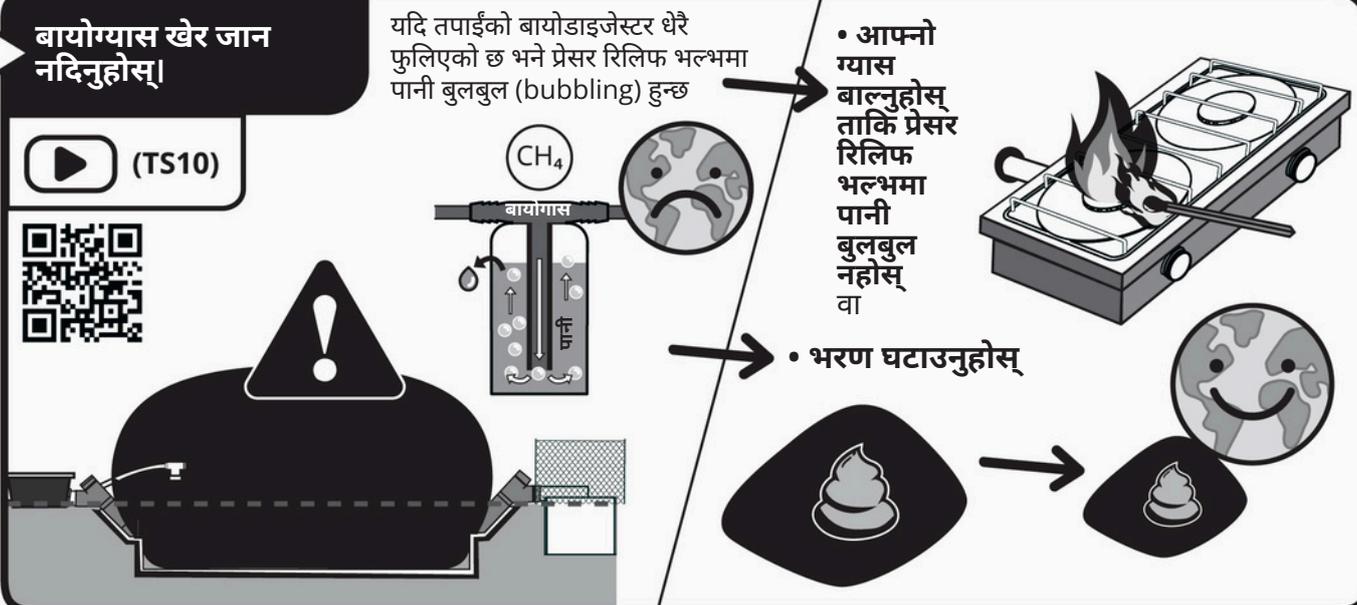
बायोग्यास खेर जान नदिनुहोस्!

यदि तपाईंको बायोडाइजेस्टर धेरै फुलिएको छ भने प्रेसर रिलिफ भल्भमा पानी बुलबुल (bubbling) हुन्छ

• आफ्नो ग्यास बाल्नुहोस् ताकि प्रेसर रिलिफ भल्भमा पानी बुलबुल नहोस् वा

• भरण घटाउनुहोस्

(TS10)

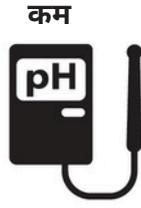

बायोडाइजेस्टरको अधिकतम फाइदाहरू लिनुहोस्

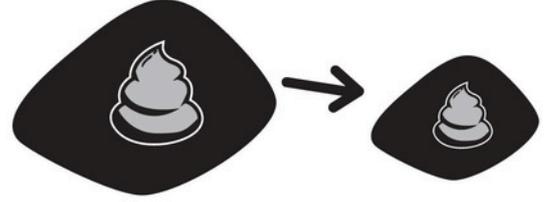
SISTEMA.bio

पशु आहार

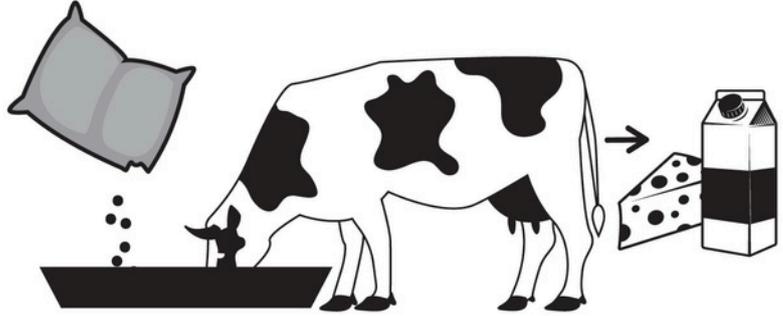
गाईले पोषक तत्व धेरै खाने हो भने, गोबर बढी गुणस्तरीय हुन्छ, र डाइजेस्टरमा अम्लीयता बढ्छ। यदि त्यस्तो आहार भइरहेको छ भने भरणको मात्रा अलिकति कम गर्नुहोस्!

दैनिक भरण
कम गर्नुहोस्

यदि तपाईंको गाईलाई धेरै पोषक खाना भएमा (उदाहरणका लागि दुग्धजन्य पदार्थ), यसले तपाईंको बायोग्यासमा हाइड्रोजन सल्फाइड को मात्रा बढाउनेछ। यो समस्याको लागि हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोस्।

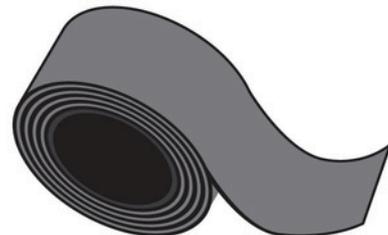

स्पेयर पार्ट्स

पारदर्शी लचिलो पाइप परिवर्तन: लगभग हरेक २ देखि ३ वर्षमा परिवर्तन आवश्यक परेमा Sistema.bio मा सम्पर्क गर्नुहोस्।

बाह्य क्षति हुँदा अस्थायी मेम्ब्रेन मर्मतको लागि बुटाइल टेप (BUTYL TAPE)

बायोडाइजेस्टर का विशिष्टताहरू

उपकरण	सामग्री	विशिष्टताहरू
भरण ट्याङ्की	एचडीपीई(HDPE)	सम्बन्धित डाइजेस्टर मोडेल अनुसार गर्नुहोस्
स्लरी मिक्सर	ग्याल्भेनाइज्ड/जिंक प्लेटेड एमएस पाइप	७६ सेमी x २६ सेमी x २०.५ सेमी (Hx Lx W)
डाइजेस्टर	एलएलडीपीई(LLDPE)	सम्बन्धित डाइजेस्टर मोडेल अनुसार गर्नुहोस्
जैविक मल ट्याङ्की	एचडीपीई(HDPE)	सम्बन्धित डाइजेस्टर मोडेल अनुसार गर्नुहोस्
प्रेसर रिलिफ भल्भ	HDPE र UPVC	६ इन्च व्यास, २० mbar ब्याक प्रेसर
आइसोलेसन बल भल्भ	UPVC	१ इन्च व्यास
बायोग्यास फिल्टर	HDPE	४८ मिमी x १८.५ मिमी x २० मिमी (Hx Lx W)
पारदर्शी लचिलो ग्यास पाइप	UPVC	१ इन्च व्यास
पाइप लाइन	HDPE	१ इन्च व्यास
वाटर ट्रयाप	ABS र UPVC	१ इन्च व्यास
एउटा बर्नर	Cast aluminum	७ x ४५ x १० सेमी (Hx Lx W)
बायोस्टोभ	Structure: stainless steel or coated mild steel Burner: Cast aluminum	बायोस्टोभ-२: १९ x ५८ x ३६ सेमी (Hx Lx W) बायोस्टोभ-३ एसएस: १० x ५७.५ x २७ सेमी (Hx Lx W)

डाइजेस्टर क्षमता	अनुमानित किटको कुल तौल	भरण ट्याङ्की क्षमता	स्लरीको मात्रा डाइजेस्टरमा	डाइजेस्टरमा ग्यास भण्डारण क्षमता	जैविक मल ट्याङ्कीको क्षमता (बायोडाइजेस्टर सिस्टम अनुसार फरक हुन सक्छ)
	kg	L	m ³	m ³	m ³
SIS 6	67	110 L	4	2	1
SIS 8	93	110 L	5.5	3	2
SIS 12	109	110 L	8	4	2
SIS 16	137	110 L	11	6	4
SIS 20	163	110 L	15	8	4
SIS 30	219	110 L	22.5	12	8
SIS 40	257	110 L	30	15	8

नोट: परियोजनाको क्षेत्र र स्थानीय सन्दर्भमा भाग र उपकरणहरू फरक हुन सक्छन्।

मर्मतसम्भार र सुरक्षा योजना

तस्वीर	कार्यहरू	भिडियो QR	भिडियोको नाम
	भरण (जम्मा भएका र तैरिहेका ठोस पदार्थहरू हटाउने)		OM8
	बायोग्यास प्रयोग गर्नुहोस् ! ताकी प्रेसर रिलिफ भल्भबाट पानी बुलबुल(bubbling)नगरोस		OM13, OM9, OM11, OM12, OM2, OM3, OM4, OM17, TS5 & TS13
	आफ्नो बायोस्लरी प्रयोग गर्नुहोस्! (यदि तपाईंसँग अतिरिक्त छ भने, यसलाई छिमेकीहरूलाई प्रयोग गर्न दिनुहोस् वा बेच्नुहोस्)		Biofertilizer Manual (1), Bioslurry Protocols (2) & Sistema.bio fertilizer Uses Series (3)
	डाइजेस्टर भित्रको स्लरीसँग सतहमा तैरिहेको तहलाई मिलाउन डाइजेस्टरलाई हल्लाउनुहोस्		OM13
	पाइप लाइनमा पानी जम्मा भए नभएको जाँच गर्नुहोस्		TS1
	बर्नर सफा गर्नुहोस् (आवश्यकताको आधारमा)		TS13
	पानीले भरिएको प्रेसर रिलिफ भल्भ		OM1
	वाटर ट्रयाप जाँच		OM6
	हाइड्रोजन सल्फाइड फिल्टर मिडियाको पुनर्ताजकी (हरेक महिना पुनर्ताजकी लागि जाँच गर्नुहोस्। यदि मिडिया कालो छ भने पुनर्ताजकी (Regenerate) गर्नुहोस्)		OM5
	फिल्टर मिडिया परिवर्तन (नयाँ अर्डर गर्न ग्राहक सेवा सम्पर्क)		नयाँ अर्डर गर्न ग्राहक सेवामा सम्पर्क गर्नुहोस्
	पाइप लाइन चुहावट निरीक्षण		N/A

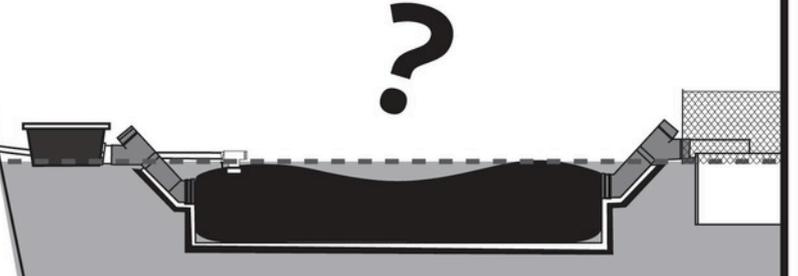
पृष्ठ न.	दैनिक	हप्तामा २ पटक	साप्ताहिक	हरेक २ हप्ताहरू	मासिक	वार्षिक रूपमा
14 & 15	✓					
21 & 29	✓					
24		✓				
17			✓			
17		✓				
21			✓			
22		✓				
22		✓				
23	आवश्यकताको आधारमा - जब फिल्टर मिडिया कालो हुन्छ					
						✓
23						✓

O&M सारांश तालिका

समस्या:

- मसँग खाना पकाउन पर्याप्त बायोग्यास छैन।
- मेरो बायोस्टोभमा बायोग्यास आएको छैन, र मेरो डाइजेस्टर फुलेको छैन!

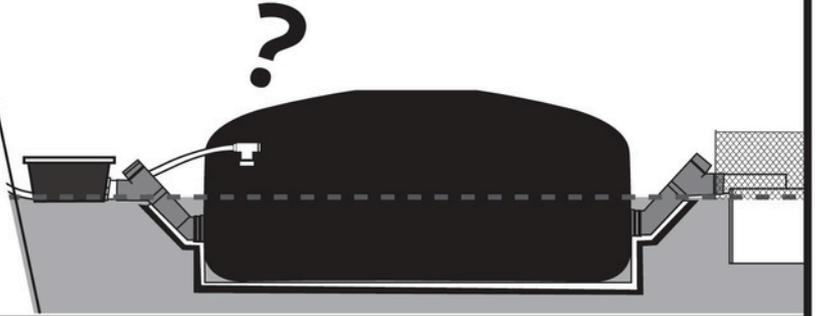
- के इनलेट र आउटलेट पाइपमा पर्याप्त पानी छ? बायोग्यास बाहिर ननिस्कियोस् भनेर ती पाइपहरू पानीले भरिएको सुनिश्चित गर्नुहोस्। "बायोडाइजेस्टर स्टार्टअप" खण्ड "इनलेट र आउटलेट एल्बोमा पानी नपुगुन्जेल डाइजेस्टरमा पानी भर्नुहोस्" पृष्ठ १३ मा भिडियोहरू: 13, 15 हेर्नुहोस्
- के तपाईंले आफ्नो पहिलो भरण पूरा गर्नुभयो? पृष्ठ १४ र १५ मा "बायोडाइजेस्टर स्टार्टअप", "पहिलो भरण" खण्ड हेर्नुहोस्। भिडियो: OM7
- के पहिलो भरणको पर्याप्त समय बितिसकेको छ? पृष्ठ १६ मा "बायोडाइजेस्टर स्टार्टअप" खण्ड हेर्नुहोस्। "डाइजेस्टर फुलनको लागि पर्खनुहोस्"।
- के तपाईं भरण सम्बन्धि निर्देशनहरू पालना गर्दै हुनुहुन्छ? पृष्ठ १४ मा "तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने", "तपाईंको डाइजेस्टरको हेरचाह गर्नुहोस्" र पृष्ठ २८ र २९ मा "बायोडाइजेस्टरको अधिकतम फाइदाहरू लिनुहोस्", "भरण नियमितता" खण्ड हेर्नुहोस्। भिडियोहरू: OM7, OM8
- के तपाईंको प्रेसर रिलिफ भल्भ पानीले भरिएको छ", तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने पृष्ठ २२ मा "प्रेसर रिलिफ भल्भ"। भिडियोहरू: OM2, OM1
- के बायोस्टोभ भल्भ, वाटर ट्र्याप वा बायोग्यास फिल्टर खुला छोडिएको थियो? तिनीहरूलाई बन्द गर्नुहोस्! पृष्ठ २१ मा "तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने", पृष्ठ २२ मा "वाटर ट्र्याप जाँच" र पृष्ठ २३ मा "फिल्टरलाई कसरी पुनर्जीवित गर्ने" खण्ड हेर्नुहोस्। भिडियोहरू: OM6, TS12, OM5
- के ग्यास चुहावट छ? पृष्ठ २३ मा "तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने", "पाइप लाइन चुहावट निरीक्षण" खण्ड हेर्नुहोस्।
- चिसो मौसम, वर्षा ऋतु? चिसो मौसममा बायोडाइजेस्टरको उत्पादन सुधार गर्न तपाईं आफ्नो बायोफर्टिलाइजरलाई पुनःप्रयोग गर्न सक्नुहुन्छ। पृष्ठ २९ मा "बायोडाइजेस्टरको अधिकतम फाइदाहरू लिनुहोस्", "तापक्रम र बायोडाइजेस्टरको उत्पादन क्षमता" खण्ड हेर्नुहोस्।
- के बायोस्टोभ फरक-फरक कोठामा जडान गरिएको छ? अरू कसैले बायोग्यास प्रयोग गरिरहेको छ कि छैन जाँच गर्नुहोस्!

यदि तपाईंको बायोग्यास उत्पादन अझै कम छ भने: ग्राहक सेवालाई सम्पर्क गर्नुहोस् - पृष्ठ ४५ हेर्नुहोस्।

समस्या:

- मेरो बायोस्टोभमा बायोग्यास छैन वा बल्दैन, र मेरो डाइजेस्टर फुलेको छ।

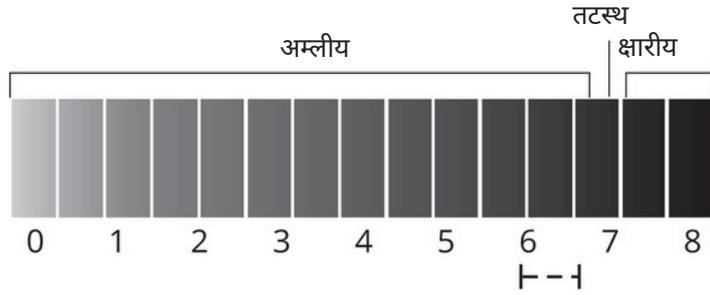
- के तपाईंले आफ्नो डाइजेस्टरमा काउन्टरवेट राख्नुभएको छ? पृष्ठ २१ मा "तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने", "काउन्टरवेट प्रयोग गरेर तपाईंको ज्वाला सुधार गर्नुहोस्" खण्ड हेर्नुहोस्। भिडियो: TS5
- के ग्यास भल्भहरू बन्द छोडिएका थिए? तिनीहरूलाई खोल्नुहोस्! पृष्ठ २१ मा "तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने" "तपाईंले उत्पादन गर्ने ऊर्जा प्रयोग गर्नुहोस् र तपाईंको बायोग्यास लाइन कायम राख्नुहोस्!" खण्ड हेर्नुहोस्। भिडियोहरू: OM3, OM3bis, OM4
- के तपाईं नियमित रूपमा आफ्नो वाटर ट्रयापमा जम्मा भएको पानी फाल्दै हुनुहुन्छ? पृष्ठ २२ मा "तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने", "वाटर ट्रयाप जाँच" खण्ड हेर्नुहोस्। भिडियो: TS3 र OM6
- के तपाईंको पाइप लाइन तल झरेको छ? पाइप लाइनको तल्लो बिन्दुहरूमा पानी जम्मा हुन सक्छ र बायोग्यासलाई रोक्न सक्छ! जम्मा भएको पानीलाई वाटर ट्रयाप वा PRV तिर पठाउन ग्यास लाइनलाई माथि उठाउनुहोस्। पृष्ठ २२ मा "तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने", "ग्यास लाइनमा पानी संचय" खण्ड हेर्नुहोस्। भिडियोहरू: TS1, TS6
- के बायोग्यास फिल्टरमा रहेको फिल्टरेशन मिडियाले बायोग्यास प्रवाहलाई रोकिरहेको छ? पृष्ठ २३ मा रहेको प्रोटोकल पालना गर्नुहोस् "फिल्टर मिडिया कसरी पुनर्जिवित गर्ने, वा नयाँले प्रतिस्थापन गर्ने। आफ्नो बायोस्टोभमा ग्यास जलाउने प्रयास गर्नुहोस्! पृष्ठ २३ मा रहेको "तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने", "फिल्टर मिडिया कसरी पुनर्जिवित गर्ने" खण्ड हेर्नुहोस्। भिडियो: OM5
- के ग्यास लाइन कुनै बिन्दुमा दोब्रीएको छ? आफ्नो ग्यास लाइन निरीक्षण गर्नुहोस् र कुनै अवरोध बिन्दु छैन भन्ने सुनिश्चित गर्नुहोस्।
- यदि २ वटा बायोस्टोभ बर्नरहरू मध्ये १ मा मात्र ज्वाला छैन भने, बर्नर भल्भ अवरुद्ध हुन सक्छ। ग्राहक सेवामा सम्पर्क गर्नुहोस्।
- के तपाईं आफ्नो डाइजेस्टरलाई बढी भरण गर्दै हुनुहुन्छ? पृष्ठ २८ मा "बायोडाइजेस्टरको अधिकतम फाइदाहरू लिनुहोस्", "नियमित भरण गर्नु होस्" खण्ड हेर्नुहोस्। क्यालिब्रेटेड pH मिटर प्रयोग गरेर आफ्नो आउटलेट पाइपबाट जैविक मलको pH मापन गर्नुहोस् (कृपया pH मिटर क्यालिब्रेसन निर्देशनहरू पालना गर्नुहोस्)। यदि जैविक मलको pH स्तर कम छ र तपाईंले आफ्नो डाइजेस्टरलाई भरण जारी राख्नुभयो भने, यसले ब्याक्टिरियालाई बायोग्यास उत्पादन गर्नबाट रोक्न सक्छ। यसले धेरै कार्बन डाइअक्साइड निम्त्याउँछ र पर्याप्त मिथेन हुँदैन।

यदि तपाईंको बायोग्यास उत्पादन अझै कम छ भने: ग्राहक सेवालार्ई सम्पर्क गर्नुहोस् - पृष्ठ ४५ हेर्नुहोस्।

समस्या:

- थोरै अम्लीयकरण:
pH ६ देखि ६.५ र बायोग्यास बल्दैन

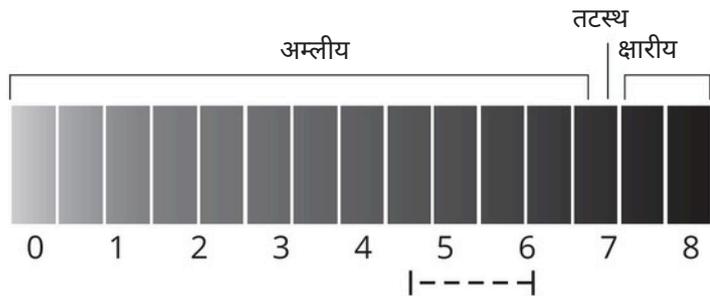
- डाइजेस्टरलाई भरण गर्न बन्द गर्नुहोस् र बायोग्यास फिल्टर मार्फत डाइजेस्टरको बायोग्यास खाली गर्नुहोस् र टाढा बस्नुहोस्।
- डाइजेस्टरलाई राम्ररी हल्लाउनुहोस्। भिडियो: OM13

- यसलाई ३ दिनसम्म वा नफुल्दासम्म छोडिदिनुहोस्।
- बायोग्यास चुल्हो बाल्ने प्रयास गर्नुहोस्।
- यदि ग्यास बलेन भने, चरण १ बाट दोहोर्याउनुहोस्।

यदि तपाईंको बायोग्यास अझै पनि बल्दैन भने: ग्राहक सेवालाई सम्पर्क गर्नुहोस् - पृष्ठ ४५ हेर्नुहोस्।

समस्या:

- थोरै अम्लीयकरण:
pH ४.५ देखि ६ र बायोग्यास बल्दैन

- डाइजेस्टरमा भरण बन्द गर्नुहोस् र सबै बायोग्यासलाई बायोग्यास फिल्टरबाट निकाल्नुहोस् र टाढा बस्नुहोस्।
- डाइजेस्टरलाई राम्ररी हल्लाउनुहोस्। भिडियो: OM13
- डाइजेस्टरको कम्तिमा आधा भाग खाली गर्नुहोस्।
- डाइजेस्टरमा तलका निम्नसँग मिसाउनुस् :
  - सकेसम्म धेरै जैविक मल मिसाइएको पानी
  - सिस्टमा ६ को लागि ५-१० किलोग्राम चुनढुङ्गाको धूलो मिसाइएको पानी (बढ्दो

- डाइजेस्टरको क्षमता अनुसारको समानुपातिक रूपमा)।
- यसलाई १-३ हप्ता सम्म वा नफुल्दासम्म छोडिदिनुहोस्।
  - बायोस्टोभ बाल्ने प्रयास गर्नुहोस्।
  - यदि ग्यास जलेन भने, बायोग्यास फिल्टर मार्फत बायोग्यासको डाइजेस्टर खाली गर्नुहोस् र टाढा बस्नुहोस्। त्यसपछि यसलाई १-३ हप्तासम्म वा फुलाएर ज्वलनशील ग्यास उत्पादन नगरेसम्म आराम गर्न दिनुहोस्।

यदि तपाईंको बायोग्यास अझै पनि जलेको छैन भने: ग्राहक सेवालाई सम्पर्क गर्नुहोस् - पृष्ठ ४५ हेर्नुहोस्।

समस्या:

- मेरो बायोस्टोभको ज्वाला बीच-बीचमा बल्ने / नबल्ने भइरहेको छ।

पाइप लाइनमा कतै पानी जमेको हुन सक्छ।

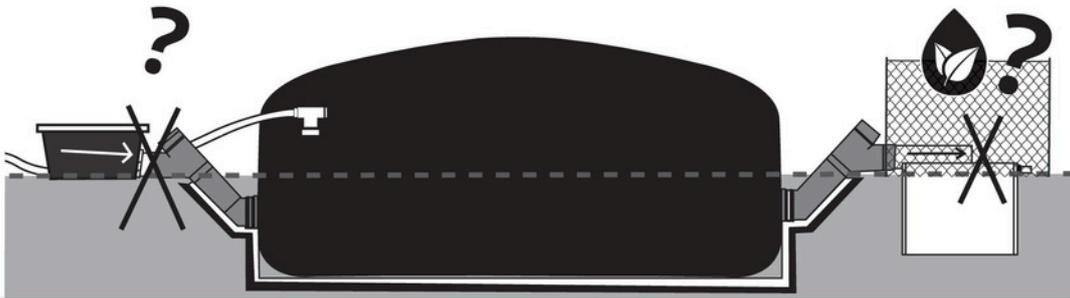
- के तपाईंको बायोग्यास पाइप लाइन तल झरेको छ? बायोग्यास पाइपको तल्लो भागमा, पानी जम्मा हुन सक्छ र बायोग्यासलाई बग्नबाट रोक्न सक्छ! जम्मा भएको पानीलाई वाटर ट्र्याप वा PRV तिर पठाउन पाइप लाइनलाई माथि उठाउनुहोस्। पृष्ठ २२ मा "तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने", "ग्यास लाइनमा पानी संचय" खण्ड हेर्नुहोस्। भिडियोहरू: TS1, TS6

- के तपाईं नियमित रूपमा वाटर ट्र्यापमा जम्मा भएको पानी निकाल्दै हुनुहुन्छ? पृष्ठ २२ मा "तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने", "वाटर ट्र्याप जाँच" खण्ड हेर्नुहोस्। भिडियोहरू: TS3, OM6।

यदि तपाईंको बायोग्यास अझै पनि बल्दैन भने: ग्राहक सेवालालाई सम्पर्क गर्नुहोस् - पृष्ठ ४५ हेर्नुहोस्।

समस्या:

- स्लरी इनलेटबाट डाइजेस्टरमा प्रवेश गरिरहेको छैन
- जैविक मल डाइजेस्टरको आउटलेटबाट बाहिर निस्कँदैन

- यदि तपाईंको जैविक मल डाइजेस्टर फुलेको बेला मात्र बाहिर निस्कन्छ भने, कुनै समस्या छैन!
- इनलेट वा आउटलेट पाइपमा सुक्खा वा ठोस पदार्थको अवरोधभए हटाउनुहोस्। Y फिटिङ पाइपबाट बाहिर निकाल्न पातलो, लचिलो लौरो (जस्तै बाँस) प्रयोग गर्नुहोस्। भिडियो: TS11

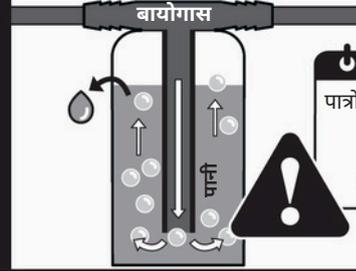
- के इनलेट पाइपको लेवल आउटलेट पाइपको लेवल भन्दा कम छ? यसको मुनि ढुङ्गा वा माटो राखेर थोरै फिडिङ ट्याङ्कीलाई माथि उठाउनुहोस्

यदि तपाईंको स्लरी अझै पनि बगिरहेको छैन भने: ग्राहक सेवालालाई सम्पर्क गर्नुहोस् - पृष्ठ ४५ हेर्नुहोस्।

समस्या:

- मेरो प्रेसर रिलिफ भल्भ धेरै पटक बुलबुल(bubbles) हुन्छ!

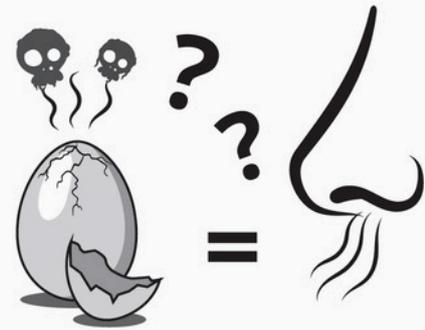
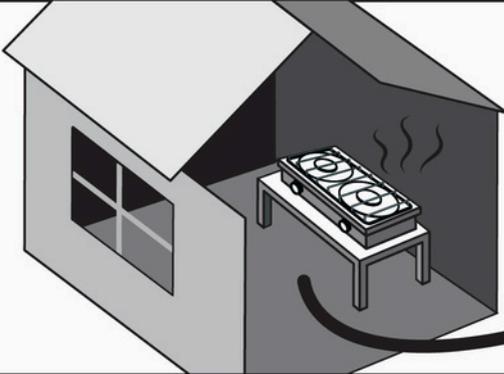

- के तपाईं आफ्नो प्रेसर रिलिफ भल्भ नियमित रूपमा भर्दै हुनुहुन्छ? पृष्ठ २२ मा रहेको "तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने", "प्रेसर रिलिफ भल्भ" खण्ड हेर्नुहोस्। भिडियोहरू: OM2, OM1
- तपाईंले धेरै बायोग्यास उत्पादन गरिरहनुभएको हुन सक्छ! कृपया आफ्नो अतिरिक्त ग्यास बाल्नुहोस् वा प्यानमा पानी तताउन प्रयोग गर्नुहोस्! यदि यो अझै पनि नियमित रूपमा बुलबुल छ भने,

- बिस्तारै भरण घटाउनुहोस्। पृष्ठ २९ मा "बायोडाइजेस्टरको अधिकतम फाइदाहरू लिनुहोस्", "बायोग्यास खेर जान नदिनुहोस्" खण्ड हेर्नुहोस्। भिडियो: TS10
- यदि तपाईंको डाइजेस्टरले अझै पनि धेरै बायोग्यास उत्पादन गर्छ भने: ग्राहक सेवालाई सम्पर्क गर्नुहोस् - पृष्ठ ४५ हेर्नुहोस्।

समस्या:

- भान्सामा ग्यास वा सडेको अण्डाको गन्ध आउँछ

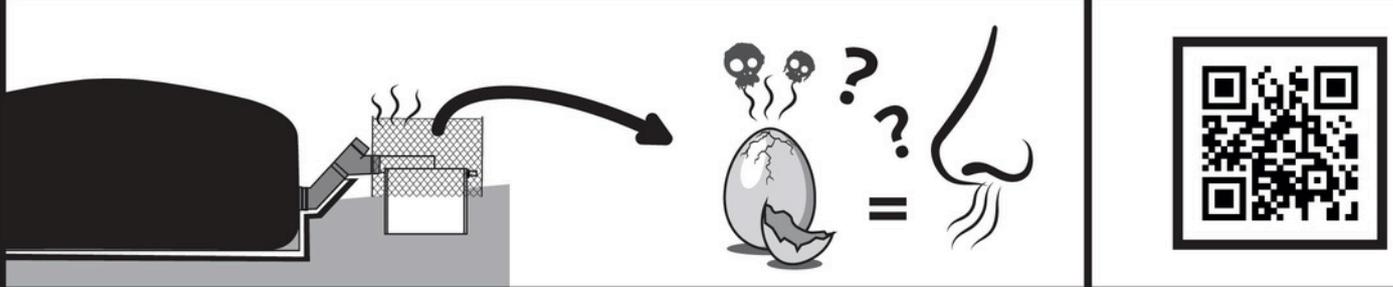
- के तपाईंले आफ्नो बायोस्टोभ बाल्दा गन्ध आउँछ? बर्नरमा ग्यास बल्नु अघि धेरै समय नपर्खनुहोस्। पृष्ठ २१ मा "तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने", "काउन्टरवेट प्रयोग गरेर तपाईंको ज्वाला सुधार गर्नुहोस्" खण्ड हेर्नुहोस्। भिडियोहरू: OM11, OM12
- के तपाईं आफ्नो फिल्टर मिडिया बारम्बार पुनर्जीवित गर्दै हुनुहुन्छ? पृष्ठ २३ मा "तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने", "फिल्टर मिडिया कसरी पुनर्जीवित गर्ने" खण्ड हेर्नुहोस्। भिडियो: OM5

- के बायोस्टोभ भल्भ, वाटर ट्याप वा बायोग्यास फिल्टर खुला छोडिएको थियो वा राम्ररी बन्द गरिएको थिएन? तिनीहरूलाई बन्द गर्नुहोस्। पृष्ठ २१ मा "तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने", पृष्ठ २२ मा "वाटर ट्याप जाँच" र पृष्ठ २३ मा "फिल्टर मिडिया कसरी पुनर्जीवित गर्ने" खण्ड हेर्नुहोस्। भिडियोहरू: OM6, TS12, OM5
- के चुहावट छ? पृष्ठ २३ मा "तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने", "पाइप लाइन चुहावट निरीक्षण" र पृष्ठ ११ मा "बायोग्यास सुरक्षा", खण्डहरू हेर्नुहोस्।

यदि तपाईंले अझै पनि आफ्नो भान्सामा बायोग्यासको गन्ध पाउनुभयो भने: ग्राहक सेवालाई सम्पर्क गर्नुहोस् - पृष्ठ ४५ हेर्नुहोस्।

समस्या: • डाइजेस्टर नजिकै ग्यास वा सडेको अण्डाको गन्ध आउँछ

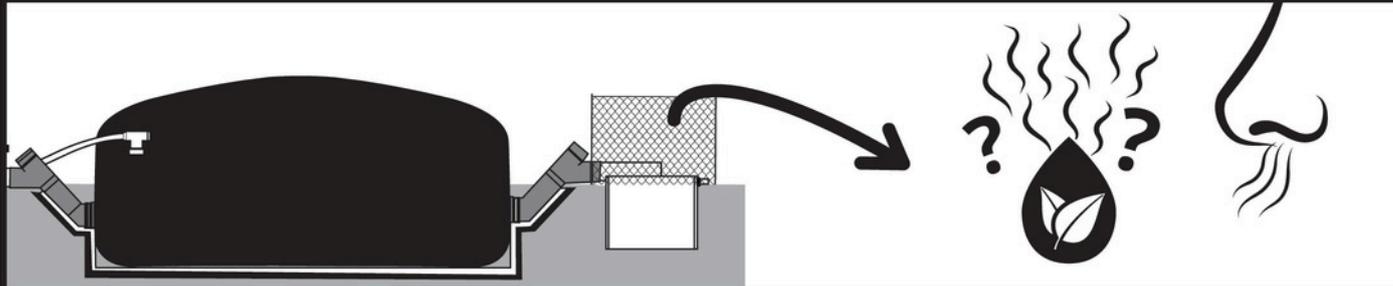

- के तपाईं इनलेट र आउटलेटमा पानीको लेवल देख्नुहुन्छ? बायोग्यास बाहिर ननिस्कियोस् भनेर तिनीहरू भरिएका छन् भनी सुनिश्चित गर्नुहोस्। पृष्ठ १३ मा "बायोडाइजेस्टर स्टार्टअप" खण्ड "पानी इनलेट र आउटलेट एल्बोमा नपुगुन्जेल डाइजेस्टरमा पानी भर्नुहोस्" हेर्नुहोस्। भिडियो: i3
- के तपाईंको प्रेसर रिलिफ भल्भ पानीले भरिएको छ? पृष्ठ २२ मा रहेको "तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने", "प्रेसर रिलिफ भल्भ" खण्ड हेर्नुहोस्। भिडियोहरू: OM1, OM2
- के चुहावट छ? "कसरी

- तपाईंको सिस्टम प्रयोग गर्ने", पृष्ठ २३ मा "ग्यास लाइन चुहावट निरीक्षण" खण्ड हेर्नुहोस्।
- के तपाईंको बायोग्यास फिल्टर ग्यास्क्रेट राखेर राम्रोसँग कसिएको छ? पृष्ठ २३ मा "तपाईंको सिस्टम कसरी प्रयोग गर्ने", "फिल्टर मिडिया कसरी पुनर्जीवित गर्ने" खण्ड हेर्नुहोस्। भिडियो: OM5

के डाइजेस्टर र फिल्टर बीचको पारदर्शी पाइप फुटेको छ? ग्राहक सेवालार्इ सम्पर्क गर्नुहोस् - पृष्ठ ४५ हेर्नुहोस्।

समस्या: • मेरो जैविक मल गन्हाउँछ!

- के तपाईं आफ्नो डाइजेस्टरलाई बढी भरण गर्दै हुनुहुन्छ? पृष्ठ २८ मा रहेको "बायोडाइजेस्टरको अधिकतम फाइदाहरू लिनुहोस्", "नियमित भरण" खण्ड हेर्नुहोस्, र पृष्ठ ४० र पृष्ठ २० मा दिइएका निर्देशनहरू पालना गर्नुहोस्। क्यालिब्रेटेड pH मिटर प्रयोग गरेर आफ्नो आउटलेट पाइपबाट जैविक मलको pH मापन गर्नुहोस् (कृपया pH मिटर क्यालिब्रेसन निर्देशनहरू पालना गर्नुहोस्)। यदि जैविक मलको pH स्तर कम छ र तपाईंले आफ्नो डाइजेस्टरलाई भरण जारी राख्नुभयो भने, यसले ब्याक्टेरियालाई उत्पादन गर्नबाट रोक्न सक्छ: बायोग्यासमा धेरै कार्बन डाइअक्साइड

र थोरै मिथेन छ।

के तपाईं आफ्नो डाइजेस्टरमा जनावरको गोबर बाहेक अन्य जैविक फोहोर भरण गर्दै हुनुहुन्छ? केही फोहोरहरू राम्ररी पचाउन धेरै समय लाग्छ, त्यसैले भरणको लागि विशेष नियन्त्रण आवश्यक पर्दछ! ग्राहक सेवालार्इ सम्पर्क गर्नुहोस् - पृष्ठ ४५ हेर्नुहोस्।

डिस्पोजल

- तपाईंको बायोडाइजेस्टर किटको प्याकेजिङ पुनः प्रयोग गर्न मिल्ने छ। हामी तपाईंलाई यसलाई नजिकको रिसाइकल केन्द्र वा सो सरहको ठाउँमा लैजान सिफारिस गर्छौं।
- फिल्टरिङ मिडियाबाट प्रयोग गरिएको फेरोसर्फलाई डस्टबिनमा फाल्न सकिन्छ वा कम्पोस्टमा थपेर फलाम र सल्फरले समृद्ध बनाउन सकिन्छ - पहिले टुक्रा पार्नुहोस्!
- तपाईंको डाइजेस्टरको २० वर्षको आयु समाप्त भएपछि र यो अब प्रयोगमा नभएपछि, यसको कम्पोनेन्टहरू स्थानीय रिसाइक्लिंग केन्द्रमा लैजानुहोस्।

- यदि तपाईंलाई रिसाइक्लिंग केन्द्रहरूको बारेमा जानकारी चाहिन्छ भने, हामीलाई कल गर्न नहिचकिचाउनुहोस्।

*निष्क्रिय फिल्टर मिडियालाई सावधानीपूर्वक ह्यान्डल गर्नुपर्छ किनकि यसले आगो लिन सक्छ। ज्वलनशील पदार्थबाट टाढा राख्नुपर्छ र आगोको जोखिम कम गर्न माटोमा मिलाउनुहोस्। निर्देशनहरू पृष्ठ २३ पालना गर्नुहोस्।

ध्यानमा राख्नु पर्ने विवरणहरू

प्राविधिकको नाम:

स्थापना मिति:

फोहोरको प्रकार:

दैनिक भरणको मात्रा:

कमजोर पार्ने:

सिरियल नम्बर:

तालिम
लिएको
स्वीकार गर्दै
ग्राहकको
हस्ताक्षर:

अनुगमन र सेवा भ्रमण तालिका

अनुगमन भ्रमण	
मोन्टोरिड १ (M1)	
भ्रमणको मिति	
प्राविधिकको नाम	
ग्राहकलाई दिइएका निर्देशनहरू	
ग्राहकको हस्ताक्षर	
मोन्टोरिड २ (M2) फोनबाट गरिनेछ	
फोन कलको मिति	
ग्राहक एजेन्टको नाम	
ग्राहकलाई दिइएका निर्देशनहरू	
ग्राहकको हस्ताक्षर	
मोन्टोरिड ३ (M3)	
भ्रमणको मिति	
प्राविधिकको नाम	
ग्राहकलाई दिइएका निर्देशनहरू	
ग्राहकको हस्ताक्षर	

बिक्रीपछिको सेवा भ्रमणहरू	
बिक्रीपछिको सेवा भ्रमण १ (SV)	
भ्रमणको मिति	
प्राविधिकको नाम	
ग्राहकलाई दिइएका निर्देशनहरू	
ग्राहकको हस्ताक्षर	
बिक्रीपछिको सेवा भ्रमण २ (SV)	
भ्रमणको मिति	
प्राविधिकको नाम	
ग्राहकलाई दिइएका निर्देशनहरू	
ग्राहकको हस्ताक्षर	
बिक्रीपछिको सेवा भ्रमण ३ (SV)	
भ्रमणको मिति	
प्राविधिकको नाम	
ग्राहकलाई दिइएका निर्देशनहरू	
ग्राहकको हस्ताक्षर	

यस खण्डको बारेमा।

यस खण्डले वारेन्टीको सामान्य जानकारी प्रदान गर्दछ। विस्तृत नियम र सर्तहरू प्रयोगकर्ता र साझेदार सम्झौताहरूमा परिभाषित गरिएका छन्, जुन प्राथमिकतामा पर्छन्।

वारेन्टी अवधि

बिक्रेताले जडानको मितिदेखि सुरु हुने एक (१) वर्षको वारेन्टी दिन्छ, जुन Sistema.bio कम्पोनेन्टहरूको सामग्री र उत्पादन प्रक्रियामा (manufacturing process) कुनै क्षति भएमा लागू हुन्छ। यसबाहेक, बिक्रेताले जडानको मितिदेखि सुरु हुने डाइजेस्टरको जियोमेम्ब्रेनको (geomembrane) लागि विशेष रूपमा दस (१०) वर्षको वारेन्टी दिन्छ।

पाइप लाइन र उपकरणहरूको लागि

बायोडाइजेस्टरको कालो मेम्ब्रेनको लागि!

वारेन्टीले के कभर गर्छ?

यो कुरा ध्यान दिनु महत्त्वपूर्ण छ कि वारेन्टीहरूले क्रेताको कुनै पनि लापरवाही, दुर्घटना, तोडफोड, क्रेताद्वारा Sistema.bio कम्पोनेन्टहरूमा परिवर्तन वा असामान्य भण्डारण र वा क्रेताको तर्फबाट जोखिम र रोकथाम निर्देशनहरू र प्रयोगकर्ता पुस्तिकाको पालना नगर्दा हुने कुनै पनि क्षतिलाई समेट्दैनन्।

माथि उल्लेखित वारेन्टीहरू मर्मत, बदलन वा सामग्री परिवर्तन र/वा सामान्य रूपमा कच्चा पदार्थ, श्रम र ढुवानी खर्चमा सीमित छन्। क्रेताप्रति बिक्रेताको दायित्व Sistema.bio को लागतभन्दा बढी हुने छैन। बिक्रेता कुनै पनि रूपमा Consequential हानिको लागि उत्तरदायी हुनेछैन।

जडान गर्नु अघि जिम्मेवारीहरू

डेलिभरी र जडान (पूर्व-जडान) बीचको अवधिमा, किसान वा कार्यान्वयन साझेदार सिस्टमका सबै पार्ट्सहरूको सुरक्षित जिम्मा लिन जिम्मेवार हुनेछन्।

यस समयमा मुसाको टोकाइ, भौतिक क्षति, वातावरणीय जोखिम, वा प्राकृतिक प्रकोपहरू सहित हुने कुनै पनि क्षति वारेन्टी अन्तर्गत कभर गरिने छैन। यदि कुनै पनि पार्ट्स क्षतिग्रस्त वा हराएको, गलत तरिकाले ह्यान्डल गरिएको, हराएको, चोरी भएको, वा जडान अघि छेडछाड गरिएको पाइयो भने, मर्मत वा प्रतिस्थापनको लागत किसान वा साझेदारले वहन गर्नेछन्।

कुनै पनि प्रतिस्थापन वा मर्मत स्वीकृत गर्नु अघि Sistema.bio ले दावीको निरीक्षण र प्रमाणीकरण गर्ने अधिकार सुरक्षित राख्छ। Sistema.bio को निर्णय सबै वारेन्टी-सम्बन्धित मामिलाहरूमा अन्तिम र बाध्यकारी हुनेछ।

Sistema.bio मा, तपाईंको सुरक्षा र कल्याण हाम्रो सर्वोच्च प्राथमिकता हो तपाईंको सुरक्षा र प्रतिक्रिया महत्त्वपूर्ण छ। यदि तपाईंले कहिल्यै सुरक्षा समस्या अनुभव गर्नुभयो वा देख्नुभयो भने, जोखिम तपाईंको स्वास्थ्य, अनुचित उपचार, वा बायोडाइजेस्टर प्रणालीसँग सम्बन्धित कुनै अन्य चिन्ता वा हाम्रो टोलीले तपाईंसँग काम गर्ने तरिका, कृपया हामीलाई थाहा दिनुहोस्। कृपया आफ्नो चिन्ता रिपोर्ट गर्नुहोस्*।

महत्त्वपूर्ण सुरक्षा सूचना

तपाईंको सुरक्षा हाम्रो लागि धेरै महत्त्वपूर्ण छ। हामी तपाईंलाई यस प्रयोगकर्ता पुस्तिकामा भएका सबै सुरक्षा निर्देशनहरू पढ्न र पालना गर्न र वर्णन गरिए अनुसार बायोडाइजेस्टर प्रणाली प्रयोग गर्न दृढताका साथ सिफारिस गर्दछौं। यदि तपाईंले यी निर्देशनहरू पालना नगर्ने छनौट गर्नुभयो भने, कम्पनीले कुनै पनि दुर्घटना, चोटपटक, सम्पत्तिमा क्षति, वा हुन सक्ने अन्य हानिको लागि जिम्मेवारी वा दायित्व स्वीकार गर्न सक्दैन।

चिन्ता कसरी रिपोर्ट गर्ने*

हामी यहाँ सुन्न, कार्य गर्न र सबैजना सुरक्षित रहन सुनिश्चित गर्न छौं। सम्पर्क गर्न नहिचकिचाउनुहोस्!

१. हामीलाई कल गर्नुहोस्:

• विश्वव्यापी ग्राहक सफलता

इमेल: customersuccess@sistema.bio

• ग्राहक सेवा, भारत

इमेल: customercare.india@sistema.bio

फोन: +९१ ९६०७६०६६६०

• ग्राहक सेवा, अफ्रिका (केन्या र युगान्डा)

इमेल: customercare.africa@sistema.bio फोन:

+२५४ ७११ ०८२८८८

• ग्राहक सेवा, LATAM

इमेल: atencionalcliente@sistema.bio

मेक्सिकोको लागि फोन: +५२ १ ५५ ९१९९ २४११

कोलम्बियाको लागि फोन: +५७ ३१० ३४८२ ५६४

• वेबसाइट अनुरोध फाराम तपाईं हाम्रो वेबसाइटमा सिधै अनुरोध पेश गर्न सक्नुहुन्छ।

२. बेनामी रिपोर्टिङ

तपाईं हाम्रो अनलाइन फारम मार्फत पनि बेनामी रिपोर्ट पेश गर्न सक्नुहुन्छ।

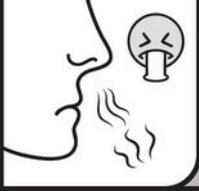

किसानहरूको लागि आपतकालीन प्रतिक्रिया योजना

SISTEMA.bio

भान्साकोठामा सुरक्षा

हाइड्रोजन सल्फाइड मिश्रित ग्यासलाई (H₂S) लामो समयसम्म सास लिइयो भने विभिन्न श्वासप्रश्वास सम्बन्धी कठिनाइहरू, रोगहरू र मृत्यु सम्म हुनसक्छ।

रोकथाम

- प्रयोगकर्ता पुस्तिकामा निर्देशन दिए अनुसार बायोग्यास फिल्टरमा फिल्टर माध्यम बारम्बार पुनर्जीवित गर्नुहोस् वा बदल्नुहोस्।
- आगो बाल्नुभन्दा पहिले धेरै समयसम्म ग्यास खुल्ला नछोड्नुहोस्।
- चुल्हो संगै लाइटर राख्नुहोस् र त्यसपछि ग्यास प्रवाहको लागि ग्यास नब खोल्नुहोस्।
- बारम्बार बायोग्यास पाइप जाँच गर्ने।
- बायोग्यास चुहावटले कुहिएको पदार्थ वा सडेको अण्डा जस्तो नराम्रो गन्ध दिन्छ।
- घर भित्र चुहावट पत्ता लागेपछि, विषाक्तताको जोखिम हुने भएकोले घर बाट बाहिर निस्कनुहोस् र बायोग्यास प्रवाह रोक्न आइसोलेसन भल्भ बन्द गर्नुहोस्।

यदि तपाईंले दुर्गन्ध (सडेको अण्डा) महसुस गर्नु भयो भने

- झ्याल र ढोका खोल्नुहोस् र घरबाट बाहिर निस्कनुहोस्।
- यदि आँखामा जलन, खोकी, सास फेर्न गाह्रो, वाकवाकी र टाउको दुखाइ गम्भीर छ भने, आपतकालीन सेवाहरूमा कल गर्नुहोस्।

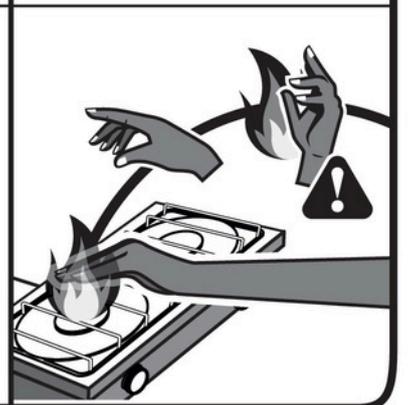
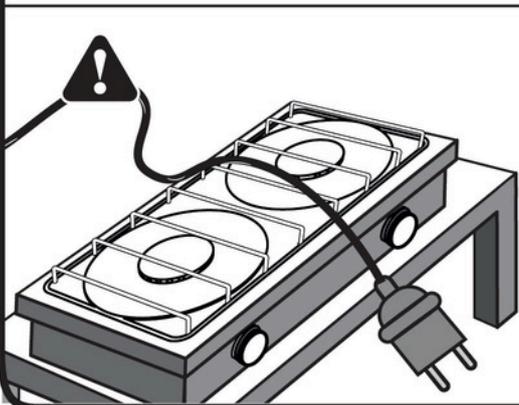

आगो र जलनको जोखिम

चुल्होमाथि कुनै पनि तार वा जडान जान नदिनुहोस्। बायोस्टोभलाई ठोस र स्थिर सतहमा राख्नुहोस्।

ज्वालाको नजिक पर्दा वा अन्य कुनै पनि ज्वलनशील वस्तु नराख्नुहोस्।

बायोस्टोभ प्रयोग गर्दा सावधान रहनुहोस् किनकि तपाईं आफै जल्ल सक्नुहुन्छ।

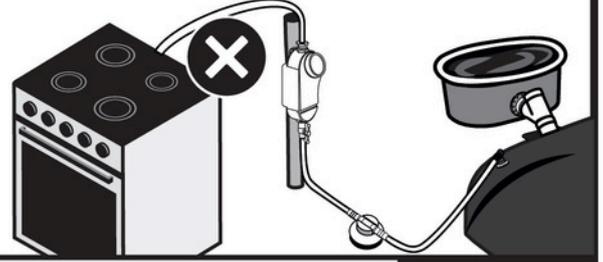
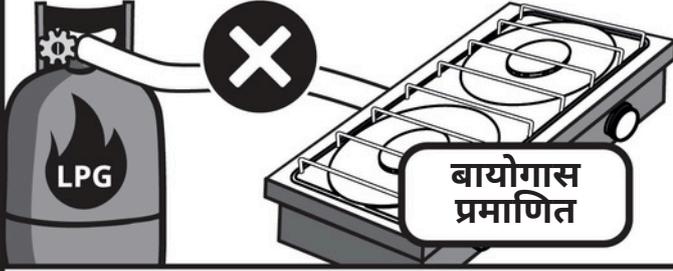

किसानहरूको लागि आपतकालीन प्रतिक्रिया योजना

SISTEMA.bio

बायोस्टोभलाई बायोडाइजेस्टर बाहेक
अन्य कुनै पनि ग्यास स्रोतमा जडान
नगर्नुहोस्।

बायोग्यास लाइनलाई
प्राकृतिक ग्यास चुल्होमा
नजोड्नुहोस्।

आगो लागेको अवस्थामा

- बायोग्यास प्रवाह रोक्न आइसोलेसन भल्भ बन्द गर्नुहोस्।
- स्थान खाली गर्नुहोस्।
- यदि सुरक्षित छ भने, पानी वा उपलब्ध भएमा आगो निभाउने उपकरण प्रयोग गरेर आगो निभाउनुहोस्।

जलेको अवस्थामा

- जलेको ठाउँमाथि चिसो पानी छर्कनुहोस्।

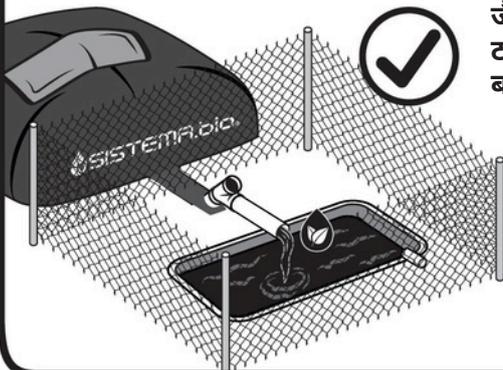
मद्दतको लागि कल गर्नुहोस्:
यदि लक्षणहरू गम्भीर छन् भने
आपतकालीन सेवामा कल गर्नुहोस्।

बायोडिजेस्टरको सुरक्षा

डुब्ने जोखिम

जैविक मल
ट्याङ्कीलाई सधैं
बारले छोप्नुहोस्।

बायोग्यास सिस्टम र जैविक मल
ट्याङ्की वरिपरि बच्चाहरूलाई
नछोड्नुहोस्।

रोकथाम

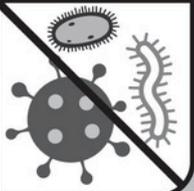
किसानहरूको लागि आपतकालीन प्रतिक्रिया योजना

SISTEMA.bio

दुर्घटनाको अवस्थामा

जनावर/व्यक्ति जैविक मल ट्याङ्की भित्र खसेमा, खाडलबाट निकाल्न मद्दत गर्नुहोस् र प्राथमिक उपचार सहायता प्रदान गर्नुहोस्, त्यसपछि तुरुन्तै चिकित्सा सहायता लिनुहोस्।

बायोफर्टिलाइजर र मलमा ब्याक्टेरियाको कारणले संक्रमणको जोखिम

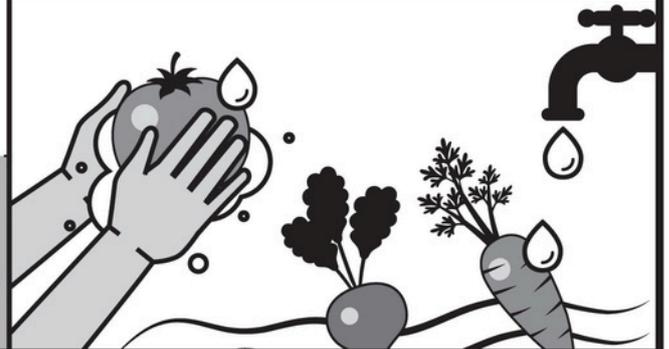
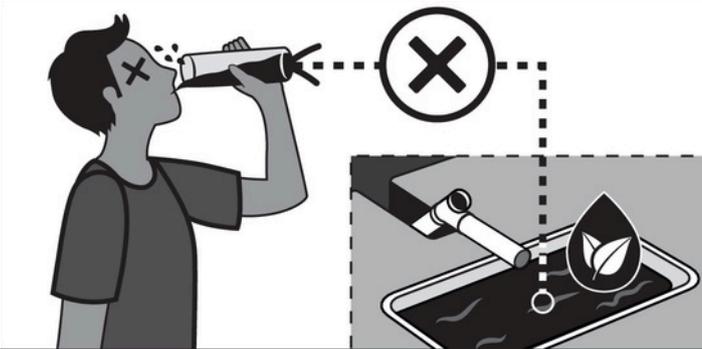
मल र जैविक मल प्रयोग गर्दा पन्जा प्रयोग गर्नुहोस्

साबुन र पानीले हात धुनुहोस्

जैविक मल नखानुहोस्

तरकारी सफा पानीले धुनुहोस्।

बायोफर्टिलाइजरको सम्पर्कमा आएमा

सामान्य सुरक्षा सुझावहरू

- सुरक्षात्मक किट लगाउनुहोस्: जैविक मल प्रयोग गर्दा सधैं पन्जा प्रयोग गर्नुहोस्
- आपतकालीन सम्पर्कहरू: स्थानीय आपतकालीन जस्तै अस्पताल, क्लिनिक, औषधालय र दमकलको सम्पर्क नम्बर राख्नुहोस्।
- छालाको सम्पर्कको लागि: साबुन र पानीले कम्तिमा ३ मिनेट धुनुहोस्।

- आँखाको सम्पर्कको लागि: सफा पानी प्रयोग गर्नुहोस् र ५ मिनेटसम्म धुनुहोस्।
- यदि निलियो वा सास फेर्नो भने: तुरुन्तै चिकित्सा सहायता खोज्नुहोस्।

यस्ता घटनाहरू भएमा, कृपया पृष्ठ ४५ मा दिइएको ग्राहक सेवा नम्बर प्रयोग गरेर *Sistema.bio* मा सम्पर्क गर्नुहोस्।

ग्राहक सेवा

SISTEMA.bio

महत्वपूर्ण!

कृपया हामीलाई कल गर्न नबिर्सनुहोस् जब:

- तपाईंले फोन नम्बर परिवर्तन गर्नुहुन्छ, ताकि हामी तपाईंको पछिल्लो फोन नम्बर अपडेट गर्न सकौं र तपाईंसँग नजिकको सम्पर्कमा रहन सकौं!
- तपाईंको डाइजेस्टरको अवस्था परिवर्तन भएको छ, उदाहरणका लागि: यदि तपाईंको डाइजेस्टरले अब काम गर्दैन र सेवा आवश्यक छ भने, वा यदि तपाईंले अब आफ्नो डाइजेस्टर प्रयोग गर्नुहुन्न भने!

हामीसँग घनिष्ठ सम्पर्क कायम राख्नुभएकोमा धन्यवाद!

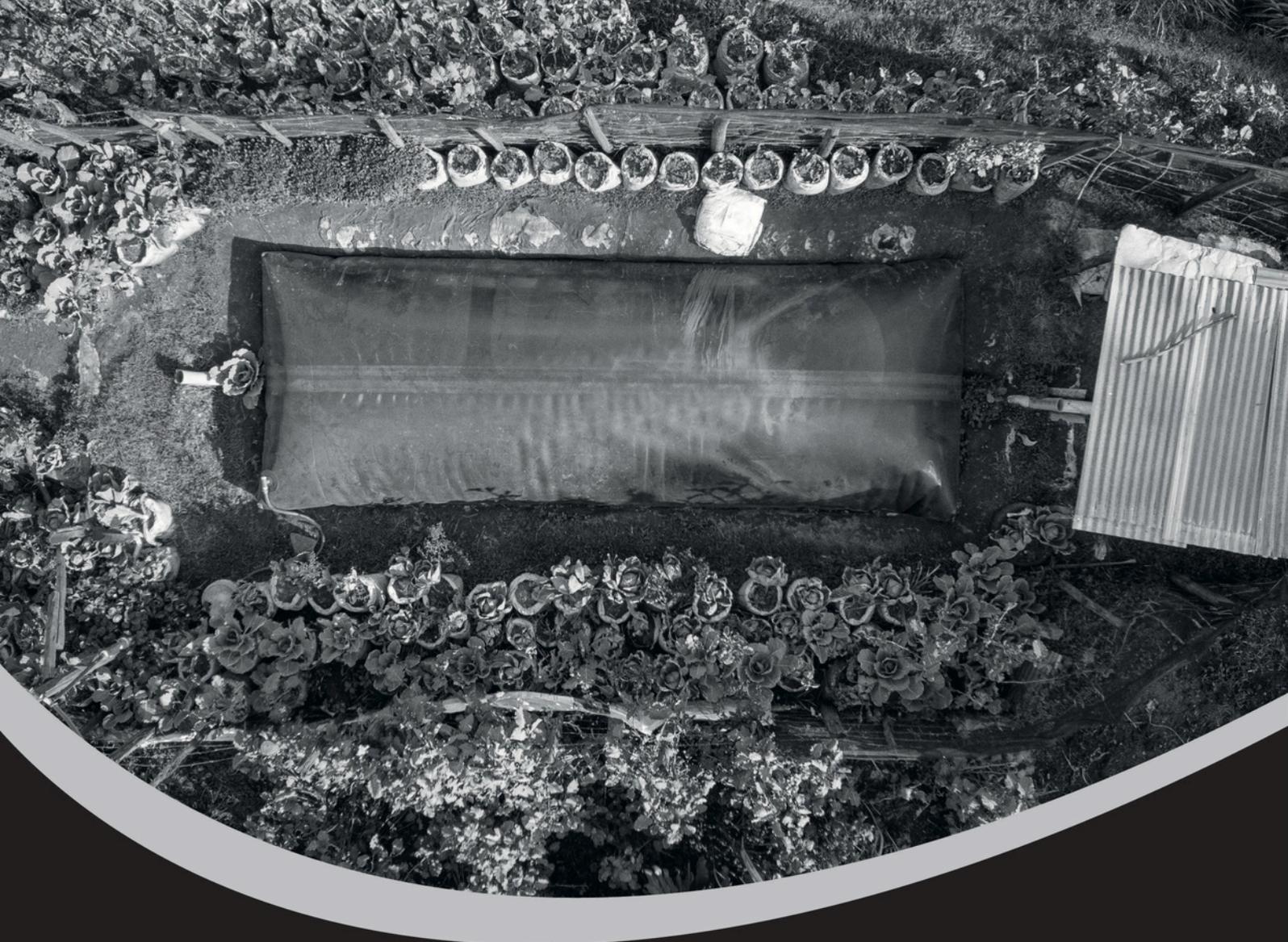

स्थानीय Sistema.bio ग्राहक सेवा

क्षेत्रीय र विश्वव्यापी ग्राहक सेवा फोन नम्बर र इमेल ठेगानाहरू प्राप्त गर्न कृपया पृष्ठ ४५ हेर्नुहोस्।

यदि तपाईंलाई कुनै समस्या छ भने, कृपया Sistema.bio ग्राहक सेवामा सम्पर्क गर्नुहोस्। हाम्रो वेबसाइटमा क्षेत्रीय फोन नम्बर र इमेलहरूको अद्यावधिक सूची हेर्न QR कोड स्क्यान गर्नुहोस्।

थप जानकारीको लागि, VISIT गर्नुहोस्
www.systema.bio

#CreatingValueFromWaste

 www.systema.bio

 [Sistema Biobolsa / Sistema.bio](#)

 [Sistema_bio](#)

   [Sistema.bio](#)

